1897. HARMINCZEGYEDIK ÉVFOLYAM. 88. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ, MARCZIUS 29

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 55—88.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 6 frt 70 kr. Francia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 80 kr.
Egy szám ára 6 kr.

EGYETÉRTÉS

Csávolszky Lajos
tulajdonos és felelős szerkesztő.

Kossuth Ferencz
főmunkatárs.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 51—66.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
PÁRISBAN főügynökségünknél:
John F. Jones & Cie. 31 bis. Faub. Montmartre.
Frankfurtban a/M: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Danneberg I., I. Kumpfgasse Nr. 7.
Dukes M. utódai, I., Wollzeile Nr. 6—8.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10.
Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
és valamennyi hirdetési iroda.

Budapest, márczius 29.

A tegnapi vasárnapon végre beteljesedett az, a mit annyian vártak s annyian követeltek: Morzsányi Károly lemondott a mandátumáról, a melyet most másodszor csak nagy erőfeszitéssel tudott megszerezni s a melynek igy nem is tulajdonithatott ő maga sem nagy becset, mert a nem nagy szótöbbséggel megszerzett mandátum nem volt az a remedium az erkölcsi csorbára, a melyre neki szüksége volt.

Az appopriaczionális vita ma folytatódik a házban s előreláthatólag hamarosan véget is fog érni. A vitához még *Meszlény* Lajos és *Kálmán* Károly vannak feliratkozva. A tegnapi napon ismét hire járt, hogy a nemzeti párt több inkompatibilitást fog e héten bejelenteni s e hirt csak megerősiteni látszik az, hogy a párt hivatalos organuma tegnap számos inkompatibilitási esetet hozott nyilvánosságra.

Az orosz fővárost a legközelebbi hónapok folyamán a fejedelmi vendégek egész sora fogja felkeresni, a kiknek fogadtatására már is nagyban történnek a fényes előkészületek. A látogatások sorát Ferencz József nyitja meg, kit a sziámi király, azután Vilmos császár, a nápolyi herczeg, a montenegrói fejedelem, a hesszen-darmstadti nagyherczeg és végül a franczia köztársaság elnöke fognak követni. A látogatások valamennyien hivatalosak lesznek és ez alkalommal fényes udvari ünnepségeket is terveznek, a melyeknek programmját már most megállapitják. Azonkivül intézkedéseket tettek, hogy az uralkodókat és nagyszámu kiséretöket megfelelő módon elhelyezhessék.

Olaszországban a választások a kormány győzelmével végződtek. Ez előre látható volt s senkit sem lepett meg, mert ez Olaszországban mindig igy történik. A lakosság évek óta megszokta, hogy a kormány párthiveire adja a szavazatát. Igy Crispi 1895-ben, Giolitti 1892-ben, Crispi 1890-ben, Depretis 1886-ban nagy többséggel került ki a választásból s azt egy ideig fel is használhatták, mig a miniszterium s a többség egymásra nem unt. Az uj parlamentben körülbelül 350 kormánypárti és 150 ellenzéki fog helyet foglalni, beleértve a ma megtörténendő pótválasztásokat, a melyeknek eredménye e pillanatban ugyan még ismeretlen, a melynek valószinü eredményét azonban a fentemlitett számok fejezik ki. Körülbelül hatvan helyen van pótválasztás s ebből az olaszországi ellenzéki lapok azt következtetik, hogy a választóközönség most sokkal kevesebb érdeklődést tanusitott a választás iránt, mint egyébkor. A pótválasztás nagy száma azonban nem szokatlan; az 1895. évi, Crispi által vezetett választásnál, a melynél pedig a kormány minden erejét megfeszitette, 57 pótválasztás volt szükséges. Ha igaz is az — bebizonyitva még nincs — hogy a választópolgárok ez alkalommal kisebb számmal vettek részt a választáson, mint előző alkalmakkal, ennek oka abban keresendő, hogy a kormány ez alkalommal jobban tartózkodott a választások befolyásától, mint egyébkor. A választási visszaélésekről kevesebb panasz hallható, mint volt eddig s a választások egész lefolyásáról azt lehet mondani, hogy nyugodt volt. Olaszországban is hozzá kell szokniok és kezdenek hozzászokni ahoz, hogy minden választásból a szocziálisták csoportja megszaporodva kerül ki. Milano és Nápoly után ma már Firenze és Turin is szocziálistákat küld a parlamentbe, de azért a szocziálisták ma még nem lehetnek veszedelmesek, mert számuk legfeljebb 20, a mi pedig ugyszólván elenyészik az 508 képviselő közt. A radikálisok és republikánusok (most ezt a két pártot megkülönböztetik egymástól, mert az egyik kérlelhetlenül republikánus, a másik pedig enged magával alkudozni), összesen 50 helyet foglaltak el s igy a legszélsőbb baloldal körülbelül 75 tagot fog számlálni. Ezzel az agilis, de azért tehetetlen kisebbséggel még mindig 430 monarchista képviselő áll szemben. E közül a 430 közül hir szerint 350 fog Rudinihez csatlakozni. Ebben az esetben Rudini a választásokkal teljesen elérte a czélját. A többi 80 szavazat Crispi hiveié, a kiknek elve és programmja ugyanaz, mint Rudinié, s a kiket csak az vitt az ellenzéki padokra, hogy a kormányelnöki székben nem Crispi, vagy Sonnino, hanem Rudini ül. A legnagyobb vereséget a mostani választások alatt Crispi pártja szenvedte. Mandátumaik egy részét a szélső baloldal, másrészét Rudini kaparitotta el. Néhány tuczat Crispi barátai közül már bele sem ment a választási harczba s lemondott a reménytelen küzdelemről; a kik pedig felvették a harczot, azok közül is nagyon sok bukott el. Igy kimaradt *Morin*, a volt tengerészügyi miniszter, *Daneo*, a volt igazságügyi másodállamtitkár, *Galli* a volt belügyi másodállamtitkár, a ki a botrányos földrengési-segély perben szerepelt, továbbá Damiani, Muratori, Miceli, Cirmeni, a két Fusco, a két Spirito stb. Különösen Szicziliában szenvedtek nagy kudarczokat. Összesen 75 mandátumot veszitettek el. Ebből Rudini megnyert 55-öt.

Yokohamában, mint egy San-Francziskoból érkezett távirat jelenti, a japán trónörökös meghalt. A haláleset már hetekkel ezelőtt történt, de egy ideig titokban tartották, vagy legalább hivatalosan nem jelentették ki, mert az ország ép akkor tette le a gyászt, a melyet az anya-császárnőért viselt. Harunomia Yoshihito herczeg, az elhunyt trónörökös, 1879 augusztus 31-én született s 1884 november 3-án jelentetett ki hivatalosan trónörökösnek, Arisugave Takihite herczeg helyébe, a kit a császár előbb már örökbe fogadott. A császár ugyanis attól félt, hogy nem lesz fia, mert házassága az első tiz évben gyermektelen volt. Az elhunyt egyetlen fia volt a császárnak s miután szaturálva volt nyugot-európai eszmékkel, a liberálisok sokat reméltek tőle. A császári párnak még négy leánya van; a trónöröklés ennélfogva valószinüleg egy oldalágra fog szállani, feltéve, hogy a császárnak, kinek legifjabb leánya tavaly május 11-én született, nem lesz még fia.

Uj főispán. A hivatalos lap tegnapi száma a következő királyi kéziratot teszi közzé:

Magyar belügyminiszterem előterjesztésére dr. *Lukács* György belügyminiszteriumi miniszteri titkárt ezen állásától való felmentése mellett Békes vármegye főispánjává kinevezem.

Kelt Bécsben, 1897. évi márczius hó 23-án.

Ferencz József, s. k.

Perczel Dezső s. k.

A megtámadott sajtószabadság. A Pesti Napló tegnapi száma feltünő helyen és módon a következőket irja:

Az igazságügyminiszter által benyujtott két törvényjavaslat, a mely az esküdt-biróságokról és a bünvádi perrendtartás életbeléptetéséről szól, a jövő hét folyamán fog a képviselőház igazságügyi bizottsága által tárgyaltatni. Értesülésünk szerint azpnban nincs kizárva annak a lehetősége, hogy ezeknek a törvényjavaslatoknak a házban való tárgyalása *őszre halasztatik.* Ez annál kivánatosabb volna, minthogy a szabadelvü pártnak számottevő szakférfiai is *komoly aggodalmakat táplálnak ezen törvényjavaslatoknak sokat vitatott némely szakaszával szemben.*

Maj elválik!

Egy kormánypárti lap Erdélyről. A Nagyváradon megjelenő *Szabadság* czimü politikai napilap, a melyet *Szunyogh* Szabolcs volt kormánypárti képviselő szerkeszt és a mely a legodaadóbb támasza a kormány politikájának, mai számában éles hangu czikket tesz közzé *Lovassy* Andor, a lap szerkesztőjének és volt kormánypárti képviselőjelölt tollából. A czikk a magyar sajtóval foglalkozva elősorolja nagy érdemeit és aztán igy aposztrofálja *Erdély* Sándor igazságügyi minisztert:

Rossz időt, rossz alkalmat választott az igazságügyminiszter ur a törvényjavaslat beadására; *Nero is azért ölette meg a házi orvosát, mert elárulta, hogy fekélyek lepték el a testét.*

A mit nem mert, vagy nem akart megtenni Tisza Kálmán, hát megteszi Erdély Sándor; a *Cimborassó nem omlott reánk. de a vakondakturás reánk akar zuhanni.*

Veszélyes sziklák közé került az igazságügyi miniszter ur! Azonban hisszük, reméljük, hogy javaslatának ez a része hajótörést fog szenvedni a képviselőház hazafias és szabad gondolkozásu többségének erején, hajótörést fog szenvedni azon a nagy és hatalmas táboron, melynek egyszerü, de lelkes bajnokai vagyunk mi is.

A szikla is megmozdul, ha összetartanak a hangyák! Vannak a képviselőházban fegyvertársaink, barátaink, kik a sajtónak köszönhetik nevüket, emelkedésüket, egész karrierjüket; fegyvereink nem rozsdásodtak meg, hogy küzdeni ne tudjunk és néma megadással türjük, mig megvasalnak bennünket. Nincs most párt, nincs politikai válaszfal közöttünk, a féltve őrzött, nehezen kivivott sajtószabadságról van szó, melynek egy kis erét akarják ok nélkül elvágni.

Munkások és a sajtószabadság.

A különböző testületek s a társadalom különböző osztályai egymásután szólalnak fel a sajtószabadság megcsonkitása ellen. Csak a napokban volt alkalmunk hallani a vezérpolitikusok állásfoglalását a negyvennyolczadiki vivmányok egyike, a sajtószabadság mellett s vasárnap a munkások emeltek szót annak érdekében. Szokatlan népes volt a budapesti munkások tegnapi gyülése, a melynek egyetlen tárgya az ismeretes sajtótörvényjavaslat volt. Kétszeresen fontos volt a munkások tegnapi tiltakozása a sajtó korlátozása ellen, mert hiszen száz és százezer munkásember fontos érdeke függ a sajtószabadságtól. Nagyon sokat vitatkoztak már s fognak még vitatkozni azon, hogy a szoczializmusnak mennyiben van létjogosultsága, ámde azon, hogy a munkásnép helyzetén javitani kell s hogy az államnak a gyengébbet az erősebb visszaélései ellen védeni kell, ezen vitatkozni nem lehet. És mint a hogy minden számottevő társadalmi osztály a sajtó utján védi igazát és a nagy nyilvánosságban leli támaszát, ugy a munkásosztálynak is, talán kétszeresen érdeke, hogy e legfőbb támaszát el ne veszitse. Érdeke pedig épen annak a munkás osztálynak — és pedig nagy kontingensének, — a mely békés uton, a törvényes eszközökkel küzdve, akarja helyzetét javitani. És, hogy vajjon e szempontból véve is csak a dolgot helyes és lehetséges-e a munkások ez egyetlen törvényes eszközét, a sajtó utján való szabad vélemény nyilvánitást elvenni, avagy korlátozni, azt birálják meg az illetékes tényezők, de ne feledjék el, hogy a tömeg, ha törvényes eszközökkel nem küzdhet, törvénytelenekhez folyamodik. Ha a gyárosok tulkapásai ellen, a kiket pedig magánembereknek tekint az uj törvényjavaslat, nem védekezhetik a munkás saját lapjában, ugy kimegy az utczára és hangosan mondja el panaszát s a kiáltás százakat hoz melléje és kész a tüntetés. A tüntetések pedig elfajulhatnak. Ez az, a mit a mai gyülésen elmondott beszédekből ki lehetett venni s ezt jó lesz az illetékes köröknek megfontolni.

A munkások körében már a törvényjavaslat nyilvánosságra hozatala óta nagy volt a forrongás s ennek az elégületlenségnek első akcziója volt a tegnapi gyülés, a melyet a király-utcza 89-dik szám alatt levő vendéglő udvarán tartották meg. Délután 3 órára 1000—1200 ember jelent meg a gyülésen, noha semmi különösebb módon nem hirdették azt előre s ugyanez időtájt a főváros több helyén is voltak munkásértekezletek. A hatóság részéről a VII-dik kerület vezetője, *Pekáry* kapitány volt jelen s elnökül *Schwarcz* Józsefet választották meg, a ki néhány szóval megnyitva a gyülést, átadta a szót az első szónoknak: *Pfeiffer* Sándornak.

Pfeiffer kemény szavakkal ment neki a kormánynak s ösmertetve a törvényjavaslatot, annak két különösen sérelmes pontjára hivta fel a figyelmet. Az egyik a sajtó-esküdtszék hatáskörének megszoritása, a mely épen azokat, a kiknek érdekei a munkásokéval ellenkeznek, teljesen kiveszi a nyilvánosság ellenőrzése alól. Ha a gyárosok, munkaadók valamelyikéről azt kiirnák, hogy munkásaitól jogtalanul tartotta vissza fizetésüket, az nem tartoznék többé az esküdtszék elbirálása alá, nem lehetne a tényt bizonyitani, hanem egyszerüen polgári biróság itélkeznék a fölött, a ki az igazságot sajtó utján nyilvánosságra hozná. Részletesen felsorolta ezután a javaslat egyéb hátrányait s főkepen megtámadta a javaslat ama pontját, a melynek értelmében bármely kormánynak jogában áll ezentul időről-időre bizonyos területeken az esküdtszékek müködését teljen felfüggeszteni.

— Ez azt jelenti, ugymond Pfeiffer, hogy az országot ezentul Talliánok és Hieronymik fogják kényük-kedvük szeint kormányozni.

Nagy zaj támadt a kifakadásra s Pfeiffer azután folytatta beszédét, a tömeg sürü éljenzése és helyeslése közben. A közszabadságot — ugymond — ismét arczul akarják csapni s noha jól tudja, hogy Bánffyék a törvényjavaslatot elfogadják, a munkásság, a nép mégis türni kénytelen ezt, mert a hatalommal most még nem bir szembeszállani. Épen azért csak *tiltakozását* fejezheti ki a közszabadság ellen tervezett gyilkosság ellen és teljes erővel szervezkedik, hogy a jövőben bejutva a parlamentbe, meghiusitsa a *reakczionárius* törekvéseket.

A beszéd után, a mely tovább egy óra hosszánál eltartott, még *Keintzl* István szólott munkástársaihoz s azután németül *Groszmann* Miksa foglalta össze az elmondottakat, kérve munkástársait, hogy ne engedjék minden ember legszentebb jogát, a közszabadságot békóba verni s tiltakozásukat fejezzék ki a törvényjavaslat ellen. Ezt meg is tették s fölhangzoit a zugó kiáltás:

— Ha akarják, tudomásul veszik. Ezzel a gyülés rendben feloszlott.

Dr. Morzsányi Károly lemondása.

A VII. kerületi szabadelvü Morzsányi-párt tegnap délután nagyon népes gyülést tartott, a melyen dr. *Morzsányi* Károly a VII. kerület képviselője is megjelent s tudatta választóivai, hogy *mandátumát visszaadja választóinak* kezébe. A mikor Morzsányi ezt a kijelentést tette, választói oly zajos tiltakozásban törtek ki, hogy a csend perczekig nem állt helyre s a hangulat a legizgatottabb fokra hágott, mely nem csillapult le a gyülés végéig sem. Óriási lett az izgatottság akkor, a mikor a választmány egyik tagja kijelentette, hogy a jelölttel illetőleg már megállapodás is történt s ez *Csernátony* Lajos. Hatalmas abczugolás volt a felelet, a mire hosszabb vita indult meg, a melynek vége az lett, hogy egyelőre jelöltről nem tesznek emlitést, hanem a teendőkkel a végrehajtó-bizottságot bizták meg. A gyülés különben a következőkép folyt le.

Délután 4 órára az Erzsébetvárosi kör helyisége zsufolásig megtelt választókkal, mire *Vajdaffy* Ernő üdvözölvén a választókat, tudatta, hogy a gyülést azért hivták egybe, mert a kerület képviselője dr. Morzsányi Károly nyilatkozni akar. Alig fejezte be szavait, a mikor Morzsányi a terembe lépett. Dörgő éljenzéssel fogadták, a mely csak perczek mulva szünt meg, de ismét ujult erővel tört ki. Morzsányi az emelvényre lépve, a következő beszédet intézte a választókhoz:

«Tisztelt választó polgárok! A miben egy perczig sem kételkedtem, az beteljesedett. Tisztelt választóim megválasztatásom által elégtételt szolgáltattak nekem ama durva támadásokért, melyek minden oldalról igazságtalanul és méltatlanul intéztettek ellenem.

Mintha vaksággal lettek volna sujtva az emberek és mintha eszüket vesztették volna, ugy rontottak rám, féktelen dühvel, hogy megsemmitsenek és megfoszszanak becsületemtől. Azon drága kincstől, melyet sok évi nehéz és küzdelmes munkával szereztem magamnak.

Mintegy lavina, mely összetör mindent, a mi utjába akad, ugy szakadt rám a gyanusitás és rágalom, mely alatt össze kellett volna törnöm, ha nem lett volna tiszta lelkiismeretem s ha nem lettem volna meggyőződve, hogy minden egyes tényen bátran kiállja a pártatlan birálatot. Kezdetben azt hittem, hogy őrültség vett erőt az embereken, de csakhamar beláttam, hogy ennél sokkal rosszabb: a gonoszság ragadott fegyvert, hogy engemet megsemmisitsen. A nélkül, hogy tudták volna, miről van szó és a nélkül, hogy a történt események egyes részletei fölött alaposan gondolkoztak volna, igazságtalanul pálczát törtek fölöttem, és mindent elkövettek, jó hirnevem sárba tiprására.

Nagyon tévednek azok, a kik azt hiszik, hogy rágalmakkal, s a tények rosszakaratu elferditésével meg lehet valakit fosztani becsületétől. Csak az veszti el maga a becsületét, ki olyasmit követ el, a mi a tisztességgel és jellemmel össze nem egyeztethető. Isten látja lelkem, hogy ily cselekménynyel nem vagyok vádolható, mert eljárásomban még a legnagyobb megerőltetéssel sem képesek ellenségeim olyasmit felfedezni, a mi engem tisztelésre és becsülésre érdemetlenné tenne.

Ujabban is határozottan és megvetéssel kell visszautasitanom ama mivel sem igazolható vádakat, hogy képviselői befolyásomat saját hasznomra értékesitettem. Hamis ez az állitás azért, mert kizárólag mint ügyvéd jártam el és hamis azért, mert az állam, melyről e kérdés elbirálásánál egyedül lehet szó, százezer forinttal többet kapott, mint a mennyi a költségvetésben elő volt irányozva és igy egyáltalában nem forgott fenn szüksége annak, hogy képviselői befolyásomat latba vessem. Befolyásom értékesitéséről csak akkor lehetne szó, ha ügyfelem a kiállitási jegybérletet nem egymillió négyszázezer forintért, hanem az előirányzott egy millió háromszázezer forintnál olcsóbban kapta volna meg, mert ez esetben csakugyan szememre lehetne vetni, hogy az állam bizonyos összeggel megkárosodott, melynek ellenértékét az ügyfelemnél kikötött ügyvédi tiszteletdij képezi. Minthogy azonban a tények világosan bizonyitják, hogy az állam kárt nem szenvedett, és hogy képviselői befolyásomat nem használtam ki, ugyanazért az a bánásmód, melyben egészen ártatlanul részesültem, homlokegyenest ellentétben áll az igazsággal és minden józan felfogással.

Az isten büntetése utól fogja érni azokat, kik becsületemben gázoltak és a kik engem s szegény családomat az őrüléssel határos, kimondhatlan kinoknak és szenvedéseknek dobtak oda martalékul; oly szenvedéseknek, melyek soha be nem gyógyuló fájdalmas sebeket hagytak hátra lelkemben. Ha csakugyan tettem volna valamit, a mi terheli lelkiismeretemet, nem mertem volna önök előtt megjelenni s eljárásomat az önök itéletére bizni.

Önök ujra reám ruházták a hetedik kerület mandátumát, mint fényes bizonyitékát annak, hogy az önök szeretete és bizalma daczára a rám szórt alaptalan és gyalázatos rágalmaknak, egy perczig sem ingadozott, mert sokkal jobban ismernek engem, semhogy tisztességtelen vagy jellembe vágó cselekedet elkövetésére képesnek tartanának. (Igaz! Ugy van!)

A nehéz megpróbáltatás keserü napjaiban, midőn egyeseknek és különösen a sajtó egy részének kvalifikálhatlan támadásai szétszakgatták szivemet, százszoros köszönettel tartozom, az önök páratlan jóságáért és igazságos itéletükért, melylyel ellenségeimet lefegyverezték és megszégyenitették.

Legyenek meggyőződve, hogy örök hálám fogja kisérni bizalmuknak és ragaszkodásuknak ez ujabbi megnyilatkozását, mert soha nem fogom feledni, hogy azok az őszinte és valódi barátok, kik a szerencsétlenségben is hiven és tántorithatlanul mellettünk állanak.

Azonban a sok szenvedés annyira hatott lelkemre és kedélyemre, hogy most *válni akarok a politikától.*

Visszateszem tehát a mandátumot kezeikbe, azzal az ünnepélyes igérettel, hogy barátjuk maradok ezentul is. (Perczekig tartott, mig a választók nyugalma helyre állt. Nem engedjük! Nem lehet! Eljen Morzsányi! stb. stb. felkiáltások hangzottak el, mig a nyugalom némileg helyre állt.) Ajtóm nyitva áll önök előtt; bármily ügyben fordulnak hozzám, a legnagyobb szivességgel és örömmel segiteni fogok.

Végül arra kéri választóit, hogy ezután is hiven tartsanak ki a szabadelvüség zászlója mellett.

Perczekig tartott Morzsányi éltetése, mely nem szünt meg addig, mig Morzsányi a termet el nem hagyta.

Ehrlich Gusztáv szólt ezután s bejelentette, hogy ő s a párt vezetői mindent megtettek arra, hogy a képviselőt szándékáról lebeszéljék, de hajthatatlan maradt. A párt érdekében ezután is rendelkezésére áll.

Paksy Béla ezután kifejtette, hogy most már bele kell nyugodni a megmásithatatlanba, s arra kell törekedni, hogy a párt együtt maradjon, s megállapodjon a jelöltre nézve. Erre nézve már megállapodás is történt. A szabadelvü párt egy régi kipróbált tagjáról van szó s ez *Csernátony* Lajos.

Alig, hogy a nevet kimondta, *óriási zaj támadt*, ugy, hogy szavait nem folytathatta. Hatalmas *abczug kiáltások hangzottak fel*, melyek csak akkor csillapultak el, mikor dr. *Nagy* Sándor orsz. képviselő lépett az emelvényre.

Kijelentette, hogy nem tartja helyesnek, hogy most, mikor még Morzsányi mandátumáról való leköszönését a házban be sem jelentette s a választók megkérdezése nélkül már jelöltről beszélnek. Nincs semmi kifogása Csernátony személye ellen, de inditványozza, hogy e tekintetben egy végrehajtó-bizottság intézkedjék.

Gellért Jenő, a következő szónok, erősen kikelt a kormány eljárása ellen, a mely sérti a kerület önérzetét. A szabadelvü párt bünbakként kivetette magából *Morzsányit* és most más koszorus bünbakot küld rájuk, hogy vigyék be a parlamentbe. Mutassák meg a kormánypártiak, hogy függetlenül tudnak gondolkodni. — Függetlenségi jelöltet kérünk — kiáltották ekkor sokan.

A vitában résztvettek még dr. *Grosz* Sándor és dr. *Kormos* Alfred, mire az értekezlet kimondta, hogy a párt együtt marad s a teendőkkel a végrehajtó bizottságot bizza meg. A bizottságba nyomban egyhangulag megválasztották Vajdaffy Ernőt, tóvárosi Fischer Ignáczot, Hochmann Henriket, dr. Nagy Sándort, dr. Arányi Miksát, dr. Grosz Sándort, Ehrlich G. Gusztávot, Paksy Bélát, Zboray Bélát, Paulheim Jánost, Stadler Károlyt, Back Fülöpöt, Béreczy Bélát, Popper Mórt, Kálmán Józsefet, Kormos Alfrédet, Dózsa Kálmánt, Lád Károlyt és Sebők Samut.

A bizottság már holnap megkezdi müködését.

Közéletünk.

⊙ Nem-e lehetne a szénből közvetlen uton villamosságot állitani elő? Erről a kérdésről tartott néhány nap előtt nagyon érdekes felolvasást Fodor tanár.

A probléma egyike a legfontosabbaknak. Ha sikerülne a megoldása, átalakitaná az emberiség egész életét. Kevés munkával a lehető legkényelmesebben élhetne az ember — talán a szegény ember is. Azt a munkát, melyet helyettünk ma a gőz végzi, s a melyhez a saját erőnket is hozzá kell adnunk, meg lehetne százszorozni, a nélkül, hogy több emberi munkát adnánk hozzá.

És valószinünek látszik, hogy ezt a problémát meg fogják a tudósok előbb vagy utóbb oldani. Mert nincsen benne semmi lehetetlenség.

A szénben erő lakik. Ez az erő abban áll, hogy a szénrészecskék vonzódnak a levegő élenyéhez, s egyesülni képesek vele. Megfelelő állapotban ez az egyesülés végbe is megy, még pedig — hogy ugy mondjuk — oly vehemensen, miszerint abból hő származik. Még pedig sok hő. A hő pedig erő. Az egyiket át lehet változtatni a másikra.

Mi a szénhől hőt nyerünk. Azt átváltoztatjuk erővé, a mely dolgozik. Az erőt ismét átváltoztathatjuk villamossággá és a villamosságra vissza erővé. Csakhogy mindég sokat veszitünk a cserén, mert nagyon tökéletlenek a gépeink és módszereink.

*

Az emher nagy pazarló, mikor rendelkezésére állanak a természet kincsei. Ugy csinál, mint a farkas, a mely megöl negyven juhot is, ha akadálytalanul teheti, pedig fölfalni csak egy felet képes.

A szénben levő erőnek alig egy kicsi részét használjuk fel.

A jobb fajta szenek kalóriája felül van a hétezeren. Ez köznapi nyelven annyit tesz, hogy egy kilogramm szenet eltüzelvén, annak melegével hétezer vizet lehet egy fokkal melegebbé tenni, vagy a mi egyre megy, hetven liter 0 foku vizet lehet forrásba hozni.

Csakhogy ez csupán elméletileg áll. Ha mi csakugyan melegitjük a vizet, akkor a szénben levő hőnek a legnagyobb része veszendőbe megy. Már akkor meg vagyunk elégedve a fütőkészülékkel, ha minden száz hőegységből értékesiteni tudunk nehányat.

Mekkora pazarlás!

És ha a megmelegitett vizet, illetőleg az előállitott gőzt, gépeink hajtására akarjuk felhasználni, az erőnek legnagyobb része ismét veszendőbe megy, alig nehány századrészt értékesithetünk.

Rendkivül nagy tere van tehát a takarékosságnak s óriási hordereje lenne annak, ha felhasználhatnánk a szénben lévő erőnek legnagyobb részét, ha nem is az egészet.

Tudvalevő, hogy villamosságot ugynevezett nedves uton is állithatunk elő. Ily esetben vegyi folyamat megy végbe s a vegyi erő alakul át villamossággá. Azok a különféle szerkezetü «elemek», melyek a házi csengetyük vagy a távirdai szolgálat villamosságát szolgáltatják, mind vegyi folyamatból nyerik az erőt. A savakban és a savakkal feleresztett vizben levő éleny egyesülni kiván a horganynyal s tényleg egyesül is, mi által erő származik. Ez az erő alakul át villamossággá, még pedig oly tökéletesen, hogy az összes erőből csak nagyon kevés megy veszendőbe.

Miért ne lehetne villamossággá alakitani át azt az erőt is, a mely akkor származik, ha a szén (és nem a horgany) egyesül az élenynyel. A mi sikerül az egyik esetben, annak sikerülnie kell a másik esetben is, mert a két folyamat között lényeges különbség nincs.

Ha pedig ez sikerül, akkor a szénből százszorosan is több erőt kapunk, mint ma.

Mondjuk, hogy egy munkás ma egy tonna szenet produkál naponkint a bányából. Ezzel szerzett magának egy forintot. Az emberiség számára pedig termelt egy javat, a mely képes, mondjuk tiz forint értékü munkát elvégezni. A többi kilencz forinton megosztozik a bányatulajdonos, a kereskedő, a gyáros, a ki felhasználja a szenet.

De ha ebből a szénből közvetlenül villamosságot állitunk elő, akkor ugyanazzal a tonnával akkora erőt nyer az emberiség, mely ezer forintot érő munkát végez.

Sokkal olcsóbb lesz tehát minden ipari czikknek az ára és a mellett többet szerez mellette a munkás, a kereskedő, a gyáros egyaránt. A munkás talán ugy lesz fizetve, hogy megél, ha csak egy métermázsát produkál a mai egy tonna helyett, mert becsesebb lesz az, a mit produkál és olcsóbbak lesznek azok az ipari czikkek, melyekre szüksége van.

Ha ugyan a tőke még jobban ki nem fosztogatja akkor a munkást. Mert hisz olcsóbbá válik maga a munka is.

Bizonyos azonban, hogy az egész közgazdasági élet átalakul s hogy elébb-utóbb ugy oszlanak meg az átalakulás áldásai, hogy abból mindenkire jut valami.

*

Rég tudva van különben, hogy magánál az égésnél is villamosság áll elő. Tehát a szén égésénél is. Ezt a villamosságot fölhasználni, értékesiteni eddig nem sikerült.

Boldogult barátom: Puskás Tivadar emlitette, hogy Edison sokat foglalkozott ezzel a kérdéssel s annak a véleményének adott kifejezést, hogy e tekintetben a véletlen vezethet rá valakit egy óriási horderejü felfedezésre. Azért ajánlja is Edison mindenkinek, hogy figyelemmel kisérje az égés proczesszusát.

A krétai hadjárat.

Néhány nappal ezelőtt — mint annak idején megirtuk — a Kaneától kilencz kilométernyire fekvő Malaxa-erőd körül heves küzdelem volt a felkelők és a mohamedánok közt. Ez a küzdelem azonban sem terjedelemre, sem jellegére nézve nem igen különbözött a többitől, a melyek a szigetnek majd ezen, majd azon a pontján folynak le. A küzdelem azonban különös jelentőséget nyer az által, hogy ép ugy, mint hetekkel ezelőtt Kanea mellett, ugy most is a harcz közben a nemzetközi flotta rövid ideig bombázta Malaxát, a melyet a felkelők délelőtt a törököktől elfoglaltak.

Feltünő, hogy a harcz most a főváros közvetlen közelében tört ki. Ebből kitünik először az, hogy az a békéltető szerep, a melyet a görögök *Vassosra* biztak, nem sokat ér, mert hisz a harcz Vassos főhadiszállásának közelében folyt le, másodszor pedig, hogy a felkelők nem valami nagyon respektálják a hatalmak hadihajóit. Ebből látszik, minő nehéz volna arra vállalkozni, hogy a hatalmak paczifikálják a szigetet s hogy erre nem kis csapatokra, hanem hadtestekre volna szükség. Hozzájárul ehhez, hogy az eddigi jelentések szerint a felkelők majdnem minden esetben, a mikor őket csak megkérdezték, a leghatározottabban tiltakoztak az ellen, hogy Kréta szigetének autonomia adassék. Kétszeres erőre lesz tehát a hatalmaknak szükségük, hogy a szigeten a nyugalom helyreállittassék s a felkelőket az uj közigazgatási reform elfogadására kényszeritsék. Azért az a pár száz katona, a kiket a hatalmak a szigetre küldenek, nem fog ott nagy eredményeket elérhetni. Minthogy az osztrák-magyar hadsereg 87-ik ezred egy százada is utban van Kréta szigetére, Németország az egyetlen hatalom, melynek ott szárazföldi csapatai nincsenek.

Hogy *Vassos* a felkelőkkel összejátszik-e, az a Krétából érkezett hirekből ki nem tünik. Vassosról és csapatairól egy idő óta különben sem érkezik hir. Minden kisérlet, hogy Görögországot a csapatainak Krétáról való visszahivására kényszeritsék, meghiusul a görög kormány nyakasságán. Azt a propozicziót, hogy a török és görög csapatok egy időben vonassanak vissza, *Curzonnak* az angol parlamentben mondott beszéde szerint a hatalmak aligha fogják elfogadni. Az sem nagyon valószinü, hogy a görögök lemondanának a sziget iránt támasztott minden követelésükről, ha a törökök visszavonnák a csapataikat.

Nem lehet valami nagyon sajnálni, hogy az az angol terv, hogy Thessáliában a görög és török csapatok közt semleges terület alakittassék, elbukott. Ennél a rendszabálynál a hatalmaknak nagy technikai nehézségeket kellett volna legyőzniök s a kivánt czélt talán még sem érték volna el. A béke fennmaradásának legnagyobb biztositéka, hogy a porta higgadt magatartást tanusit annak daczára, hogy hadserege ugyszólván már teljesen fel van szerelve. Görögország a gyengébb, ő nem kezdheti meg a háborut

Királyunk a krétai kérdésről.

Athén, márcz. 28.

A félhivatalos „Palinghenesia" bécsi tudósitójától levelet közöl, mely szerint Ferencz József buzgóan tevékenykedik, hogy a krétai kérdés békés megoldását kieszközölje. Ő felsége kerülni akarja Görögországgal szemben a kényszerrendszabályokat és állitólag azt tanácsolta a nagyhatalmaknak, hogy az autonómia terve egy Görögország által eszközölt ideiglenes megszállás formáját öltse azon föltétellel, hogy a hatalmak föntartják maguknak a jogot, hogy Kréta jövendő kormányzásának tervét később megállapitsák. Az athéni sajtó igen élénken és rokonszenvesen kommentálja ezen hirt.

Békés hangulat Törökországban.

A török csapatok főparancsnokához Edhem basához küldött utasitásokat illetőleg a következő részleteket közlik Konstantinápolyból:

A török hadsereg szigoruan utasitva van, hogy a védelemre szoritkozzék. A határvonalnak görög csapatok által való átlépése nem engedhető meg. Lényegtelenebb provokácziók a görög csapatok részéről figyelmen kivül hagyandók, minden komolyabb kisérlet azonban erélyesen és lehetőleg gyorsan visszautasitandó. A görög határ minden pontja az utolsó emberig megvédendő. A török csapatok egyelőre a határvonalat nem léphetik át. Fontosabb események adtával, a melyek komoly elhatározást igényelnek, a főparancsnok köteles minden erélyesebb intézkedés előtt Konstantinápolyba táviratozni és a szultán közvetlen utasitásait bevárni.

A szultán hat hadsegéde jelenleg Edhem basa vezérkaránál van és mindegyikök nap-nap mellett közvetlen távirati jelentéseket intéznek a szultánhoz.

A helyzet Krétán.

Fiume, márcz. 28.

A tengerészeti hatóság ma kihirdette, hogy Kréta szigete a nagyhatalmak által ostromzár alá helyeztetett és az érdekelt körök tudomására hozta azon feltételeket, melyek betartása mellett a hat nagyhatalom lobogójának egyike vagy a neutrális lobogót viselő hajó a szigeten kiköthet.

Páris, márcz. 28.

A Havas-ügynökség jelenti Kaneából: 300 fönyi franczia, olasz és orosz csapatokból álló különitmény Herignon kapitány parancsnoksága alatt három ágyuval Butrunarion helység felé vonult, hogy felügyeljen azokra a forrásokra, melyek Kaneát vizzel ellátják s hogy megakagályozza a felkelőket, hogy azokat hatalmukba kerithessék.

Kanea, márcz. 28.

Kissamo erődöt az éjjel látták el élelmi szerekkel, a nélkül, hogy a felkelők ellenálltak volna. A felkelők *Malaxa* bevétele óta a Suda öbölt környező magaslatokon gyülekeznek, hogy az *Izzedin* erődöt megtámadhassák. A támadást ma reggel kezdték. A Suda öbölben levő olasz pánczélhajók ágyutüzeléssel siettek az erőd közötti helyőrségének segitségére.

Konstantinápoly, márczius 28.

Most már török részről is beismerik, hogy a lokali erőszakoskodásnál 70 örményt és egy törököt és Arbáh kerület falvaiban 10 örményt megöltek. Az áldozatok száma azonban tényleg nagyobb volt. Az erőszakoskodások megkezdődtek, a nélkül, hogy az örmények azokat kezdeményeztek volna.

VIDÉK.

* **Nagyvárad uj diszpolgára.** A Schlauch Lőrincz bibornok, nagyváradi püspök ötven éves papi jubileumát ünneplő rendező bizottság nevében *Hoványi* Géza takarékpénztári igazgató a jövő havi városi közgyülés elé egy inditványt fog beterjeszteni, melyben *Schlauch* Lőrincz püspöknek a város diszpolgárává való megválasztását inditványozza. Az inditvány kiemeli a püspök elévülhetetlen érdemeit Nagyvárad város fejlesztése, szépitése körül. Az inditványt eddig számos előkelő bizottsági tag irta alá.

* **Maroshid Pécskán.** Aradmegyét Temesmegyével Magyar-Pécskáról kompközlekedés köti össze. Ez a nehézkes közlekedés okozza azt, hogy a megye határszéli községeinek lakosai sokszor hónapokon át nem tudnak közlekedni a szomszéd megye községeivel. Mint értesülünk, ez anomálián segitendő, báró *Bohus* Zsigmond és *Vásárhelyi* Béla igéretet tettek, hogy azon esetre, ha a két község egy hid felépitését határozná el, a két megye között, a hozzávaló anyagot előállitási áron juttatják a községeknek. Vásárhelyi Béla pedig hajlandónak nyilatkozott arra is, hogy a hidvámszedés jogának a községekre leendő átengedése iránt a lépéseket megtegye a kormánynál. Igy tehát csak Magyar- és O-Pécska községektől függ, hogy fel akarnak-e épiteni egy hidat a Maroson át, a mely hidon szedendő vám örökké a községé legyen?! Hogy mily óriási előnyök volnának ebből a községekre, azt felesleges fejtegetni s mint értesülünk, a két község józan gondolkozásu és szorgalmas gazdaközönsége örömmel kap az alkalmon s érdeklődik a hid felépitésének költsége iránt.

* **Szigetvárt** tegnap népgyülés volt, melyen ujolag Biedermann Rezső lovagot jelölték képviselőnek, kit küldöttség értesitett Pécsett a jelölésről.

* **A baranyamegyei főispán bevonulása.** Pécsről táviratozzák: A borus esős idő daczára óriási közönség vett tegnap részt báró *Fejérváry* Imre főispán bevonulásánál. A főispán, a ki szombaton reggel indult Budapestről, az összes baranyamegyei képviselők, a belügyminiszteri tisztikar 11 fogalmazója és titkára és *Lukács* György főispán titkára kisérték utjában. Dombóvártól kezdve minden állomáson küldöttség várt az érkező főispánra. Sásdon 100 tagu küldöttség élén *Országh* Lajos főszolgabiróval, Bükkösdön *Polgár* Jenő főszolgabiró fogadta Fejérváryt. Pellérden kis leányok bokrétát nyujtottak át a főispán nejének, Pécsett a városi küldöttség tisztelgett élén *Szeredy* József apát-kanonokkal, ki szép beszédet mondott, mire *Fejérváry* örömének adott kifejezést, hogy ebbe a városba jöhetett. Száz fogat haladt a fellobogózott diadalivekkel ellátott utczákon végig, melyeket sok ezer főnyi közönség foglalt el. A menet a Széchenyi-térre vonult, a hol a városháza előtt fölállitott dobogón a bizottsági tagok vártak az érkezőkre. A 44. gyalogezred zenekara a Rákóczi-indulót játszotta. Itt foglaltak helyet az egyesületek, testületek zászlóik alatt. Veszélyes tolongás támadt, de a rendőrség óvóintézkedései folytán a bevonulás a legszebb rendben folyt le. *Majorossy* Imre polgármester üdvözlő beszéde után a főispán lakására hajtatott, hol a megyei tisztikar *Szily* László alispánnal élén üdvözölte. Este a szinházban diszelőadás volt, melyen a főispán és a vendégek megjelentek. Tolna-, Bács- és Verőczemegye nagyobb küldöttségeket menesztettek az installáczióra. A város tele van idegenekkel.

UJDONSÁGOK.

— márcz. 29.

— ***Személyi hirek.*** *Stefánia* özvegy trónörökösné tegnap Raguzából Fiuméba utazott. — *Ferencz Ferdinánd* főherczeg legközelebb hosszabb időre Meránba utazik. — *Ratibor* Miksa budapesti német követ ma Bécsbe érkezett. — *Nikita* fejedelem ma este leánya látogatására Nizzába utazott. — *József főherczeg* a husvéti ünnepekre a fővárosba érkezik és mint védnök jelen lesz a husvét napján a várszinházban tartandó jótékony hangversenyen.

— **Rónay Albert legujabb adománya.** Olvasóink előtt bizonyára ismeretes a *Rónay* Albert neve. Ő volt az, a ki a szülei által megkinzott kis Gusztika sorsán ugy megindult, hogy jótékony adománynyal enyhitette a fájdalmat. Rónay most ujabb jótékonyságot gyakorolt. Száz forintot adományozott a szinészegyesület nyugdijintézetének.

— ***A német császár Szögyénynél.*** A német császár — mint Berlinből táviratozzák — tegnap Szögyény osztrák-magyar nagykövetet meglátogatta és egy óráig időzött nála.

— **Udvari gyász.** A király rendeletére *Wilhelmine Mária Zsófia Luiza* szász-weimar-eisenachi nagyherczegné, született németalföldi herczegnőért tiz napig tartó udvari gyász fog viseltetni, keddtől, folyó évi márczius hó 30-ikától fogva bezárólag április 8-dikáig, változtatás nélkül.

— ***A moszkvai orvosi kongresszus.*** *II. Miklós* orosz czár a Moszkvában megtartandó XII-ik orvosi kongresszus iránt rendkivüli módon érdeklődik. A protektorátust ő maga vállalta el és — mint egy Moszkvából érkezett távirat jelenti — lehetséges, *hogy a kongresszust ő maga fogja megnyitni.*

— **Ujságirók lakomája.** *A Budapesti ujságirók egyesületében* tegnap, vasárnap lakoma volt, a melyen az egyesület sok tagja volt jelen. A vidám jókedvben, a mely a lakomán uralkodott, számtalan tósztot mondtak, a melyek végre szép ovácziókban végződtek, a melyet a jelen volt *Pichler* Győző országgyülési képviselőnek, a journalisztika régibb tagjának rendeztek az ujságirók. *Cziklay* Lajos köszöntötte föl első sorban Pichlert. Örömének adott kifejezést, hogy Pichler Győző teljesen tisztán és rehabilitálva került ki a hajszából, a melyet ellene inditottak. A lelkesedés, a melylyel a tósztot fogadták, bizonyitotta, mennyire egy véleményen voltak az ujságirók e nézettel. *Déri* Gyula reflektálva Cziklay szavára, nagy tetszés közt kifejtette, hogy Pichlernek nem volt szüksége rehabilitálásra, mert az események találkoztak az általános nézetekkel. *Tábori* Róbert beszélt azután és erős meggyőződés hangján kiemelte a toll és a szó erejét és sujtó, vagy fölemelő hatását. Mindenkinek — ugymond — a kinek a toll és a szó hatalmában van, őrizkedjék olyan sebeket ejteni, a melyek gyógyithatatlanok. Mély jelentősége és hatásában óriási hordereje van a szónak és tollnak. Bánjunk tehát óvatosan vele. Pichlert élteti, a kit, bár eddig közelebbről nem ismert, de meggyőződött róla, hogy érdemes volt az ujságirók és a közvélemény rokonszenvére. *Pichler* Győző meghatva köszönte meg a bizalom és rokonszenv e megnyilatkozását. Mindig büszke volt arra, hogy ujságiró s bár sok nehézséggel kelle küzdenie, sem nagy névnek, sem nagy vagyonnak nem örököse, de azért ki tudta vivni azt, hogy megbecsüljék. Csak az fájt neki, hogy a kik e hajszát meginditották ellene, mind le voltak neki kötelezve és élvezték barátságának és önfeláldozásának megnyilatkozását. *Timár* Szaniszló zárta be a felköszöntések sorát. Reflektált Pichlernek arra a szavaira, hogy sem nagy névnek, sem nagy vagyonnak nem örököse; ez — nézete szerint — a legnagyobb érdeme és egyszersmind a demokráczia diadala. Csak azt mondja Pichlernek, a mit Napoleon egy tábornoka mondott egy arisztokratának, a ki megsértette: «Te csak utód vagy, de én előd leszek.» Élteti Cziklay Lajost, a ki alkalmat adott a jelenlevőknek, hogy Pichlernek rokonszenvöket kifejezhessék.

— ***Bismarck herczegről.*** A „Berl. Tageblatt" egy magántávirata jelenti, hogy dr. *Chrysander* a *Schweninger* tanárral való konferencziája után kijelentette, hogy *Bismarck* herczeg gyöngélkedése aggodalomra nem ad okot. A herczeg környezetét kellemetlenül lepték meg azok a tulzott hirek, a melyeket betegségéről terjesztettek. A herczeg már kiséret nélkül tud ismét sétálni a parkban és résztvesz a család rendes étkezésein. De az a fáklyásmenet, a melyet április elsején terveznek Bismarck születésnapjára, valószinüleg elmarad.

— **Az 1897-ik év üstökösei.** Az idén is sok üstökös fog az európai égboltozaton megjelenni. Ezek közt különösen érdekes a d'Arrest-féle, a melyet 1851-ben fedeztek föl Lipcsében. Azóta látták 1857-ben, 1870-ben, 1877-ben és 1890-ben s csillagászati számitások szerint ebben az évben ujra fel fog tünni. A d'Arrest-féle üstökös nagyon messze van tőlünk, ugy, hogy csak távcsővel látható. Az 1890. VII. számu üstökös májusban fog először az éjjeli mennyboltón megjelenni. Éjjel 11 órától reggel három óráig lesz látható az égboltozat keleti peremén. A Tempel-Swift-féle üstökös ezzel egyidejüleg látható. A csillagászok remélik, hogy az idén két rég nem látott üstökös fog a mennyboltón megjelenni. Az 1886. IV. számu s a Swift-üstökös, melyek kilencz év óta sehol sem voltak láthatók.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Vasvárott *Szökrön* József, odavaló lakost, e hó 21-én este 8 és 9 óra közt, háza ajtajában a felesége, szül. *Krompacher* Terézia halva találta. Az orvos eleintén szivszélhüdést állapitott meg a halál okául s csak később vette észre, hogy az elhunyt fején tompa, sulyos eszköztől eredő ütések nyomai vannak. A bonczolás alkalmával aztán kiderült, hogy Szökrön gyilkosság áldozata lett, mert koponyája két helyen meg volt repedve. *A gyilkosság gyanuja rögtön a felesége ellen irányult*, mert tudják, hogy Szökrönné a férjét évek óta a legborzasztóbb módon kinozta, sőt élete ellen már máskor is merényletet követett el. A vizsgálóbiró azonnal ez irányban inditotta meg a nyomozást, melynek során a meggyilkolt özvegye és fia ellen sulyosan terhelő gyanuokok merültek fel és azokat férj-, illetőleg apagyilkosság gyanuja alatt le is tartóztatta. Érdekes, hogy a közvélemény is, minden kétséget kizárólag özv. Szökrönnét és *Szökrön* Györgyöt tartja tetteseknek.

— **Postaküldemények katonáinknak Kaneába.** A közös hadügyminiszterium részéről a következő értesitést kaptuk, mely folytán a tegnapi értesités érvénytelenné válik:

«Postaküldemények a 87. gyalogezred 2. zászlóaljához tartozó személyek részére egyelőre Kaneába (Kréta szigetén) következő megjegyzéssel czimzendők: «Ő felsége Mária Terézia császárnő és királynő hajóján levő cs. és kir. hajóraj parancsnoksága utján.» Ezen küldemények továbbittatnak: I. *Bécsből* márczius 28-án reggel 8 óra 5 perczkor, április 4-én este 8 óra 20 perczkor, április 11-én reggel 8 óra 5 perczkor, április 18-án este 8 óra 20 perczkor; érkezés Kaneába minden szombaton reggel. I. *Triesztből* márczius 28-án délelőtt 11 órakor, április 5-én 7 óra 45 perczkor reggel, április 10-én 8 óra 5 perczkor este, április 11-én 4 órakor délután, április 19-én 7 óra 45 perczkor reggel; érkezés Kaneába április 3-án reggel és délután, április 10-én reggel, április 17-én és délután, április 24-én reggel.»

— **Megbirságolt miniszterelnök.** Az angol képviselőház egyik legutóbbi gyülésének érdekes mozzanata volt. Egy *Morley* képviselő meginterpellálta a kormányt a krétai konfliktust illetőleg. Erre *Balfour*, a kincstár első lordja rövidesen azt felelte, hogy a kérdés időszerütlen lévén, nem felel reá. Alig ült le azonban a miniszter, *Labouchére*, az alsóház egyik tagja, fölállott s azt inditványozta, hogy e ki nem elégitő feleletért birságolják meg *Salisburyt* a kabinet fejét 16.000 font, az az körülbelül 160.000 forint erejéig. Az iditványt persze nem fogadták el, de ez nem kisebbiti az eset érdekes voltát. Ennek a szokatlan megbirságolásnak is megvan azonban a magyarázata. Az angol parlament, mely Európa legrégibb s legtekintélyesebb törvényhozó testülete, nem abban a formában szokta a kormány iránt bizalmatlanságát kifejezni, mint ez a kontinensen divik. Nálunk az ellenzék ha teheti, megtagadja a budget megszavazását. Angliában ez sose történik meg. A költségvetés megtagadására ott ellenzéki párt sosem gondolt, hanem e helyett már többször alkalmazták a megbirságlási módszert sőt egy alkalommal a wigh-párt meg is buktatta ezzel a torykat. *Gladstone* inditványozta, hogy a kormány fejét Disraelit 50 font erejéig megbirságolják. Ez az inkább szimbolisztikus büntetés maga után vonta a kormány bukását s Gladstone pedig a kormányra jutott.

— **A belügyminiszter elismerése.** *Perczel* Dezső belügyminiszter abból az alkalomból, hogy *Sal* Ferencz Nagyvárad város husz éven át volt polgármestere nyugalomba vonult, meleghangu leiratot intézett a város közönségéhez, a melyben a volt polgármester érdemeiről igen rokonszenvesen emlékezik meg és felhivja a város közönségét, hogy a volt polgármesternek a miniszter ez elismerését megfelelően tudomására hozza.

— **Véres kardpárbajok.** A brassói huszárkaszárnya lovaglótermében a napokban véres kardpárbajok voltak. *Geréby* Pál huszárönkéntes mérte össze kardját két szász joghallgatóval. Az összekoczczanás előzményei nemzetiségi gyülöletre vezethetők vissza. A héten *Boleschnek* és *Beckner* nevü szász diákok provokáltatták Geréby Pál és Szemerényi huszárönkénteseket. Geréby Pálnak kellett előbb mindkét féllel megverekedni. A párbaj a legsulyosabb feltételek mellett folyt le s Geréby előbb Boleschnekkel mérte össze kardját. A párbaj kimenetele az lett, hogy Boleschnek fején, vállán sulyos sérüléseket szenvedett, ezenkivül bal felső karján csontig érő mély vágást kapott. Geréby egy három czentiméter hosszu könnyebb vágást kapott. Ezután Becknerrel verekedett meg Geréby. Mindjárt az első összecsapásnál Beckner egy 15 czentiméter hosszu mély vágást kapott, ugy, hogy eszméletlenül terült el a földön. Mindkét sebesült állapota rendkivül sulyos.

— **Orosz festő Budapesten.** Érdekes vendége van tegnap reggel óta a fővárosnak. Az orosz festők nesztora *Ajvasovszky* Iván tegnap reggel Pétervárról Budapestre érkezett. A világhirü orosz festő, a ki ma 80 éves, mintegy 30 évvel ezelőtt, egy izben már volt Budapesten és alig tudott betelni ama rendkivüli fejlődéssel, a melyet itt a régi Pest helyén talált. Megérkeztekor a képzőmüvészetek egyesülete nevében dr. *Ambrozovics* Dezső titkár fogadta. Ajvasovszky különösen tengeri képeivel vált világhirüvé, a melyekből hat nagyobb képet a legközelebbi tárlaton be is mutat. Az orosz festő három napig marad a fővárosban.

— **Öngyilkos szerelmesek.** Pécsett tegnapelőtt éjfél után a siklósi országut 25. számu házában véres szerelmi tragédia játszódott le. Két lövés zaja hallatszott az egyik bezárt szobából. A rendőrség betörte a mühely ajtaját, a hol vérben fetrengve találta meg *Kovács* István 26 éves csizmadialegényt, szeretőjét, a 18 éves *Knapp* Annát. Még mindketten éltek. Nyomban beszállitották őket a kórházba, a hol a legény tegnap reggelre kiszenvedett. Az öngyilkosságot ugy hajtották végre közös elhatározással, hogy előbb a legény szeretőjét mellbe, azután magát főbe lőtte. A leány állapota reménytelen. A helyszinén a rendőrség egy nyitott levelet talált, melyben a halálba menők érzékenyen bucsuznak szüleiktől, de öngyilkosságuk okáról nem tesznek emlitést. A leány szülei a Batthyány-utczában laknak s atyja vasuti őr; a legény szülei Kaposvárott laknak. A szerencsétlen legényt tegnap délelőtt kiszállitották a temető halottasházába.

— **Szomoru statisztika.** Angliában, a statisztikai adatok szerint, az őrülési esetek száma ijesztő mérvben szaporodik. Mig 1859-ben csak 36.752 volt a tébolyodottak száma, 1896-ban már 94.446 őrülési eset fordult elő. A szegényebb osztály körében feltünően több a lelkibeteg, mint azelőtt volt. A tehetősebb között csökkent a megbetegedések száma.

— **A gyanusitás nyomorultja.** Mélyen megindító annak a szegény cselédnek a sorsa, a ki Bécsben a gyanusitás sulyos terhe alatt egész életére nyomorulttá lett, noha teljesen ártatlan volt. *Wenczel* Mária a neve a boldogtalan teremtésnek, a ki elhagyván szolgálati helyét, betegen egy kórházban vétette föl magát. Már gyógyulófélben volt, mikor egy rendőr jelent meg a kórházban s a vizsgálóbiró elé akarta vezetni, mert a munkaadója jelentést tett ellene, hogy *öt forintot* lopott. A leány ártatlanságának tudatában leugrott a kórház harmadik emeletéről. Sérüléseiből fölépült s azt hitte, hogy a tévedés kiderült már. De ez nem történt meg, mert ujra a vizsgálóbiró elé akarták idézni. A leány másodszor is leugrott az emeletről s ekkor már oly sulyos sérülést szenvedett, hogy a lábát amputálták. Időközben kiderült, hogy a leány ártatlan volt. Igy lett nyomorékká egy szegény teremtés ártatlanságában nyomorult öt forint miatt. A részvét széles körben nyilatkozik meg a leány iránt.

Rövid hirek. *Konyáron* a község gazdája a községi pénztárból 800 forintot elsikkasztott. A derecskei csendőrség elfogta. — *Iglón* Wittich Béla III. gimnazista, gyufaoldattal megmérgezte magát, mert elégtelen osztályzatot kapott az iskolában. Még nem halt meg, de fölgyógyulásához nincs remény. — *Perkátán* Zlápek Ignácz a napokban a kocsi kerekei alá került és rövid időre rá meghalt. — *Székesfejérváron* Kostyák Istvánnak két hónapos gyermeke a párnák között megfult. — *Nyitrán* Bocskay Ignácz gimnazista tanuló, e hó 17-én, Bócz Zsigmond 10 éves fiut a kezében véletlenül elsült Flobert-fegyverrel ugy meglőtte, hogy a gyermek most haldoklik. — *Sarkadon* egy veszett eb megmarta Girdán Ilie parasztlegényt. — *Igló* mellett, a ketserbachi bányában a tárna oldala beomlott, két munkást agyonzuzott, kettőt pedig megsebesitett. — *Szabadkán* Schäffer Éva 3 éves kis leány ruhája tüzet fogott és a szerencsétlen gyermek égési sebeibe belehalt. — *Léván* e hó 23-án a bányában leomló kötömeg Szlusni Sándor és Szlusni György munkásokat agyonütötte. Mindketten családos emberek voltak.

= **Elgázolások.** *Molnár* Pál kocsis kocsijával tegnap reggel a Wesselényi- és Klauzál-utcza sarkán elgázolta *Jedrik* Henrik ó-budai szül. 70 éves magánzót, a ki jobb lábán sulyosan megsebesült. A mentők az elgázolt öreg embert lakására vitték, a rendőrség pedig a kocsis ellen, mivel az az utczasaroknál sebesen hajtott, megindította a büntető eljárást. — Az üllői-uton pedig tegnap délben a 121. számu lóvonatu kocsi elgázolta *Boda* József siketnéma fiut, a ki a tülkölést nem hallván, épen akkor akart a vágányokon átmenni, mikor a lovak oda értek. A szerencsétlen fiunak balkezét törte el a nehéz kocsi.

= **Munkásgyülések.** Tegnap a sajtószabadság ügyében tartott gyülésen kivül több helyen voltak munkásgyülések. Délelőtt *a könyvnyomdászok és betüöntők* a vigadóban tartottak összejövetelt, a melyen egyesületük 1896. évi jelentését tárgyalták nagy izgatottság közben. Az egyesület két pártra szakadt s az egyik párt az egyesület betegsegélyző pénztáránál uralkodó rendetlenségeket akarta szóvá tenni, mig a másik párt ennek ellene szegült. Végre is e tárgyat levették a napirendről s a választmány határozata ellen beadott fölebbezéseket tárgyalták s a vezetőséget választották meg, a melybe a «Typograhia» pártbeliek közül többen kerültek be, mint azok közül, a kik a «Világosság» czimü szaklapjuk mellett foglalnak állást. — A *budapesti esztergályossegédek* tegnap délelőtt gyülést tartottak a vig-utcza 16. szám alatti vendéglőben. A gyülésen egy ötös intézőbizottságot választottak és sanyaru helyzetükről beszéltek, a melynek egyetlen orvosságaként az erős szervezkedést hangoztatták. A gyülés teljes rendben folyt le. — *Ó-Budán a szocziálisták* gyülésezetek délután 4 órakor a föld-utcza 13. szám alatt levő vendéglőben. Az általános választási jogot s a május elsejének megünneplését tárgyalta a 3—400 tagból álló gyülés, a mely ezután rendben szétoszlott. — *A kereskedősegédek* ugyancsak 4 órakor egyik kerepesi uti kávéházban körülbelől nyolczvanan jöttek össze, hogy a szakegylet ügyében agitáljanak. — *Az ujpesti hajógyári munkások* a betegsegélyző pénztár ügyeit tárgyalták s a következő határozatot hozták: «A Danubius hajógyári munkások mai gyülése kimondja, hogy a gyár betegsegélyző pénztára mentül előbb beszüntetendő és követelik a munkások a pénztárt az általános munkásbetegsegélyző pénztárhoz csatoltassék. Ha az igazgatóság a kérésnek eleget nem tesz, a munkások az illetékes hatósághoz fordulnak.» — Végül *a kazánkovácsok* a Baross-utcza 129. számu vendéglőben helyzetükről tanácskoztak és a szakegylet czélját vitatták.

= **Riadalom az akadémián.** Nagy riadalom volt tegnap este 7 óra után a tud. akadémia épületében, a hol egyszerre csak az a hir kelt szárnyra, hogy az épületben tüz ütött ki. A dologból annyi volt igaz, hogy egy kéményben, a mely a portás lakásába és az országos képtár helyiségeibe vezet, az összegyült korom meggyulladt s a láng a kéményből magasra kicsapott. Csakhamar ott volt azonban az V-ik kerületi tüzőrség, a mely a kéménytüzet eloltotta s igy a nagyobb bajnak elejét vette.

Navratil tanár ünnepeltetése.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

Fényes ünnepélyt rendeztek tegnap a budapesti orvosvilág kitünőségei *Navratil* Imre egyetemi professzornak, a ki most harmincz esztendeje lépett egyetemi kathedrájára, melyen azóta oly áldásos müködést fejtett ki. Öszszejöttek kartársai és barátai, volt és mostani tanitványai, hogy lelkes ovácziókban részesitsék az érdemes tanárt, a ki nálunk a gégegyógyitás terén valósággal uttörő munkát végzett.

Az ünnepély az egyetemi első belklinika nagytermében folyt le. Délelőtt 11 órakor kezdődött. Ott voltak: *Zsilinszky* Mihály közoktatásügyi, *Gromon* Dezső honvédelmi államtitkár, *Paikért* honvédvezértörzsorvos, *Bernolák* honvédfőtörzsorvos, *Fodoli* törzs- és *Kosztka* Emil ezredorvosok, *Müller* Kálmán, *Csatáry* Lajos, *Korányi* Frigyes, *Chyzer* Kornél miniszteri tanácsosok, *Tóth* Lajos miniszteri osztálytanácsos, dr. *Mészáros* Károly királyi tanácsos, *Bognár* István egyetemi rektor, *Kovács* Gyula jogi kari dékán, *Klinger* István, *Földes* Géza, *Kétly* Károly, *Schwimmer* Ernő *Bókay* János, *Böke* Gyula, *Késmárszky* Tivadar, *Schulek* Vilmos, *Thanhoffer* Lajos, *Laufenauer* Károly, *Mihálkovich* Géza, *Klug* Nándor, *Genersich* Antal egyetemi tanárok, *Siklósi* Gyula, *Némai* József, *Verebélyi* László, *Csapody* István, *Elischer* Gyula, *Goldzieher* Vilmos, *Schwarz* Arthur, *Jendrasik* Ernő, *Prochnov* József, *Róna* Samu, *Stern* Samu magántanárok, *Feuer* Náthán közegészségügyi felügyelő, *Schermann* Adolf fővárosi helyettes főorvos, *Osváth* Albert rendőrorvos, *Nagy* Sándor a Vaskapu-szabályozás főorvosa, *Vuja* György, *Szekeres* József, *Hoffenreich* Lipót vidéki főorvosok, *Janny* Gyula a vöskereszt, *Barbás* József a Rókus-kórház főorvosa stb.

Pontban 11 órakor a jelenvolt notabilitások és a padsorokat sürün ellepő egyetemi hallgatóság lelkes éljenzése közben Pertik Ottó rövid üdvözlő beszéddel megnyitotta az ünnepélyt s küldöttség ment az ünnepeltért. Perczekig tartott a taps, a zajos tetszésnyilvánitás, mikor *Navratil* Imre tanár a terembe lépett, a kit a zaj lecsillapultával Pertik Ottó lelkes szavakkal köszöntött. A modern tudományos pesszimizmus — szólott a többek között — azt tartja, hogy a tudás fája nem az élet, hanem a halál fája, hogy a hiu, mulékony életnek nincs holnapja, rövid tartama alatt pedig az erősebb joga kormányozza a lények egymáshoz való viszonyát. Innen conclusiója: Szeresd tenmagadat mindenek felett. Czélod szentesiti eszközeidet, a czél pedig te vagy magad. Tiltakozunk az élet ily sötét, ily vigasztalan, a hiuság és önszeretet tulzásán alapuló felfogása ellen. Az erkölcsi felfogást, az erkölcsi életet megmentjük, ha a szük nyomoruságos egyéni élet helyett, a faj nagyszabásu életét éljük. A köznek rokonszenvétől megtermékenyitve a mi egyéni életünk kiszélesedik és megsokszorozódik. De viszont visszasajog belénk a mások szenvedélye és felébred a vágy, hogy azt erőnkhöz mérten csökkentsük, az az irgalmasság, a részvét, a szeretet fakad nyomában. Az beplántálni a százados önzés helyére, az az ideális nézőpont, a mely a czivilizáczió emberére kötelező. Az idealizmus ezen közelgő mértéke szülte mindenütt a fájdalom és nyomorusággal az irgalmasság, a szeretet vallását. Kétségtelen, hogy a tudomány első sorban küzd a mondott értelemben vett felsőbb rangu élet létesitéseért. Legyőzi a természetet, és ha le nem győzheti is a halált, a legjobb uton van arra, hogy megakaszsza annak tömeggyilkolásait. Szeretett barátunk, szilárd a meggyőződésünk és megingathatlan a hitünk, hogy annak a mondott felsőbbrangu életnek voltál mindig a hü, kitartó, becsületes munkása. Megköszönte ezután a miért harmincz éven keresztül oly sok orvosnemzedéket nevelt Navratil az országnak, a miért a magyar névnek oly nagy dicsőséget szerzett az egész világon, a miért annyi ezer kórházi beteg baján segitett. Végül diszes emlékkönyvet adott át neki, a melyet tanitványai irtak és rendeztek sajtó alá az ünnep örömére.

Az emlékkönyv Navratil tanár arczképén és életrajzán, valamint összes volt tanitványainak névsorán kivül tudományos dolgozatokat tartalmaz Pertik Ottó, Dollinger Gyula, Irsai Artur, Némai József, Ónodi Adolf egyetemi tanárok, továbbá Morelli Károly, Lumniczer József, Demjanovich Emil, Váli Ernő, Hültl H. főorvosok és mütők tollából. Ezután *Moravcsik* Emil szólott a budapesti királyi orvosegyesület nevében, a melynek az ünnepelt 25 év óta tagja és egyik igazgatója. *Hochhalt* Károly a kórházi orvostársulat részéről köszöntötte.

Böke Gyula a magyar fül- és gégeorvosok egyesületének jó kivánságait tolmácsolta. Az egyesület diszokmányban is üdvözölte az ünnepeltet. Az oklevél remek kiállitásu római bulla mintájára készült s dr. *Váli* Ernő kórházi főorvos, a jubiláns tanitványa fogalmazta és adta át nagy éljenzés közben. Beszéltek még *Schwimmer* Ernő, *Lichtenberg* Kornél, *Abonyi* József, *Kresz* Géza és *Csiky* János. Egész váratlanul *Zsilinszky* Mihály államtitkár emelkedett fel. Lehetetlen, hogy néma tanuja maradjon ennek az ünnepélynek, — mondotta — a mely ünnepély az igazi emberszeretetnek s a legmagasabb tudomány igazi müvelőjének ünnepe. Kivánja, hogy a jubiláns, a ki egész generácziót nevelt a magyar tudományos világnak, eszméinek és eszményeinek diadalát még nagyon sokáig lássa és elvegye.

Szünni nem akaró tapsolás, éljenzés tört ki, a melytől *Navratil* tanár is alig tudott szóhoz jutni. Könyezve, meghatottan mondott köszönetet az összes testületeknek, a melyek tagjai közül legtöbben pályatársai és barátai. Különösen meleg szavakban köszönte meg az emlékkönyvet, melylyel tanitványai meglepték. «Erre — ugymond — büszke vagyunk, mert meg vagyok győződve, hogy a bennfoglalt dolgozatok nem csak a magyar orvosi irodalomnak fognak diszére válni, hanem a külföldi orvos irodalom előtt is becsesek lesznek». A fül- és gége-orvostársulatról, melynek ő elnöke is, valamint a rokon szakegyletekről ugy emlékezik meg, hogy azoknak fontos kulturális jelentőségük van, mert a hazai szakbeli buvárkodást legjobban közvetitik egész Európa és Amerika irodalmával és pedig ugy, hogy a magyar eredetük mindig kellőképen jut érvényre.

Az orvoshallgatókhoz intézett szavaiban kiemeli, hogy számban ugyan kevesebben vannak, mint eddig, de értékükben növekedtek, mert a jelenlegi orvoshallgatók egyre több kedvet, eredményt mutatnak fel a fönnálló tudományos müködés terén.

Végül hálás köszönetet mondott a honvédelmi és kultuszminiszterium jelenlevő államtitkárjainak és arra kérte, hogy fejezzék ki köszönetét a minisztereknek is.

A programm után Némai József, egyetemi m. tanár, sok éven át volt segéde, egy általa szerkesztett gégemüszert nyujtott át az ünnepeltnek.

Wlassics Gyula vallás és közoktatási minisztertől az ünnepély végén a következő levél érkezett.

Nagyságos tanár ur! Élénk örömmel vettem tudomást arról, hogy Nagyságod tanári müködésének 30-ik évfordulóját tanitványai, barátai és ismerősei ünneppé teszik. Szivesen csatlakozom én is az ünneplők sokaságához és őszintén kivánom, hogy Nagyságod a tanári pályán és a szenvedő emberiség érdekében kifejtett kiváló érdemeit az isteni gondviselés jóságából még számos éven át gyarapithassa. Kiváló tisztelettel

Igaz hive

Wlassics Gyula.»

Báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter a következő levelet küldötte:

A midőn sietek Nagyságodat a mai ünnepélye alkalmával legszivélyesebben üdvözölni — kivánva, hogy áldásos müködését az emberiség és a fiatal orvosnemzedék javára még hosszu időn át teljes erőben és jó egészségben folytathassa — mély sajnálatomnak kell kifejezést adnom, hogy hivatalos elfoglaltságom megakadályoz abban, hogy személyesen biztosithassam nagyságodat nagyrabecsülésemről.

Kiváló tisztelője

Báró Fejérváry Géza.

Az ünneplők este hat órakor az országos kaszinó helyiségeiben diszebédre jöttek össze.

= **Megjelent** a *Pesti Alfréd* által szerkesztett „**Magyarország orvosainak évkönyve és czimtára**" czimü münek VII. évfolyama, manap az egyedüli mü, melyben a hazai orvosok *megbizható* czimei találhatók. Kapható minden jobb könyvkereskedésben.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **A Liszt Ferencz zenemüvészkör** vasárnap délután tartotta a terézvárosi kaszinó disztermében ez idei harmadik házi hangversenyét. Hallottuk *Szabó* R. Ferencz vonóshatosát, a melyet a *Grünfeld-Bürger* kvartett adott elő *Jaulusz* Bélával és *Schulz* Gyulával, az operai zenekar tagjaival. A nagy technikai tudással fölépitett hatost a szépszámu közönség nagy tetszéssel fogadta. A müsoron még egy kamarazene-szám: *Rubinstein* B-dur triója volt képviselve, a melyet *Thomán* István zeneakadémiai tanár, *Grünfeld* Vilmos és *Bürger* Zsigmond adták elő szabatosan, finom árnyalással. Nagy hatása volt *Várady* Sándor énekszámainak, a ki Giordani *Tomasso* és *Noseda* Károly dalait adta elő sok érzéssel és kifejezéssel. A hangversenyen *Korcsák* Ida is közremüködött, a ki fejlett technikát eláruló zongorajátékával zajos elismerést keltett.

— **Az országos zeneakadémiában** tegnap este házi hangversenyt tartottak, a melyen a családias jellegü hangversenyek rendes közönsége, rokonok, barátok és iskolatársak nagy számmal jelentek meg. A közremüködők közül kiemeljük *Sembery* Annát és *Sembery* Fánit, a kik szépen csengő hangjukkal, kifejező előadásukkal általános figyelmet keltettek. Dicséret illeti még *Weisz* Margit dalénekét, *Gyémánt* Miklós ügyes hegedüjátékát, továbbá *Bendiner* Nándor és *Rédei* Melánia értelmes zongorajátékát. A közönség zajos elismeréséből a többi közremüködőnek is szép rész jutott, a kik valamennyien szép előmenetel jelét adták.

— **A jótékony nőegyesület hangversenye.** A budai és a pesti jótékony nőegyesület április 5-én, este félnyolcz órakor, *jótékonyczélu hangversenyt* rendez a Vigadó nagytermében, *Bellovits* Imre zeneigazgató vezetése mellett. A hangversenyen közremüködnek: *Bartolucci-Pártos* Gyuláné és *Pay'r* Olga, a budapesti zenekedvelők egyesületének női kara, a budai dalegyesület testületileg és a m. kir. honvédzenekar.

SPORT.

Alagi lóversenyek.

— Első nap. —

A tegnapi vasárnap volt az első versenynap nemcsak az egész országban, hanem a nizzai versenyeket kivéve, az egész kontinensen. Az urlovasok szövetkezetének áldozatkészségéből az alagi versenypálya teljesen készen, czélszerü ujitásokkal várta tegnap délután azt a néhány ezer sport-barátot, a kik nem sajnálva az utazást, kirándultak az alagi versenypálya immár fákkal beültetett nézőterére.

Az oly soká nélkülözött szines dresszek láttára sok ember szive dobbant meg, ha egyébért nem, azért, hogy vajon mit hoz rájuk a szezon: nyereséget vagy veszteséget-e?

Az első nap, sportszempontból legalább, kedvező auspicziumok között indult meg: szép mezőnyökben, érdekes finishekben nem volt hiány s az alagi öt, illetve hétnapos tavaszi meetingre történt nevezésekből remélni lehet, hogy a többi napok is kedvezőek lesznek ilyen értelemben. Az idő hüvös volt ugyan, a még alig rügyező fák csupasz galyai közt meglehetősen éles szél fujdogált, hanem azért ott volt Alagon a főváros minden épkézláb sportférfia, legfölebb a mágnások közül maradtak el a főmatadorok, a kiket csak a legitim pályák versenyei érdekelnek. Urlovasaink ott voltak teljes számmal, azok is, a kik ma még nem lovagoltak, csak kettő hiányzott közülök, a kiknek nevét sürün hangoztatta is a közönség. Az egyik *Lázár* Béla százados, a ki már tavaly sem vehetett részt betegsége miatt a versenyekben, a másik pedig *Hoffmann* Lipót százados, a ki a mult évben történt sulyos baleset miatt szintén aligha lovagolhat többé versenyben.

Áttérve a mai egyes futamokra, konstatálnunk kell, hogy — mint az előre látható volt — az összes tippeléseken épült reménységek összedőltek s a favoritok csufos vereséget szenvedtek. Igy midjárt az első versenyben a favorit *Generalin* leverte a 72½ kilóval terhelt *Zote*, a melylyel *Dreher* Antal nyerte meg az idény — sorrendben legalább — első diját. *Brookot*, a jeles angol urlovast, a ki *Zote*-ot lovagolta, a második versenyben egy kis baleset érte, a mely azonban minden nagyobb baj nélkül végződött. Brook ugyanis a második futamban ismét Drehernek egyik lován *Fahr'wohl*-on ült s a mint a mezőny elindult, társai mindjárt az első fordulónál oda szoritották *Metallist* leányát a gáthoz, ugy hogy lovasa lefordult róla. A ló lovas nélkül tovább galoppozott, Brook pedig felkelve a földről gyalog ment vissza a mázsálóhoz. A negyedik futamban már ismét lóra ült s második helyre be is hozta *Diogenest*. A harmadik futamban, a márcziusi gátversenyben Zimankón *May* ült s kezdettől fogva vezetett két versenytársa előtt. Az utolsó pillanatban azonban mintha szándékosan el akarta volna

veszteni versenyét, egyszerre felhagyott minden lovaglással s igy *Ingraban* és Bohemia lovasai a harmadik s egyszersmind utolsó helyre utasitották.

Zimankó tulajdonosa *Geist* Gáspár azonban mégis két győzelmet aratott tegnap *Piros* és *Petur* lovaival s igy övé volt tegnap a pálma, a min *Kreutzbruck* főhadnagygyal osztozkodott, a ki lovait győzelemre vezette. Az utolsó futamban, a *hároméves gátversenyében* hatalmas mezőny állt a zászlók elé: nem kevesebb, mint 12 ló, a mi Alagon még máskor is nagy szó, nem hogy az első napon. Ebben nyerte *Petur* versenyét igen szépen tizenegy társa ellen.

A vesenyek részletes eredménye a következő volt:

I. *Megnyitó verseny.* 1500 korona a győztesnek, 200 a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Táv. 1200 méter 3 éves és idősebb lovak számára. Első lett Dréher A. *Zote* (lov. Brook), második Geist G. Verbung, harmadik gróf Forgách J. Fittness. Indultak még Fossati, Ragadánes, Méreg, Lovebird, Generalin. Totalizatőr: 5:33, 2:13. Helyrefogadások: I. 25:42. II. 25:40. III. 25:46.

II. *Eladók versenye.* 1000 korona a győztesnek, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Táv. 1600 méter 3éves és idősebb lovak számára. Első lett Krausz L. *Alvajáró* 61 k. (lov. Calm.), második gróf Eszterházy L. Igazi 63½ k. (lov. Pejacsevich), harmadik Jankovich B. Gy. Olyan 63½ k. (lov. Horthy). Futottak még Aeneas, Alamizsna. Fahr'wohl, Rejtély, Renata. Avanti, Bunkó. Totalizatőr: 5: 43, 2: 17. Helyrefogadások: I. 25: 53, II 25: 53, III. 25: 69.

III. *Márcziusi gátverseny.* Handicap 2000 korona a győztesnek, 500 korona a másodiknak. Távolság 2400 méter. Négyéves és idősebb lovak számára. Csak három ló futott, a melyek közül elsőnek érkezett be Dreher A. *Ingraban*-ja, 63 kg. (lov. Weehler), második Newmarket Bohemia-ja, 60 kg. (lov. Boorer) és harmadik lett Geist G. 4éves pejménje Zimankó, a melyet lovasa May ellovagolt. Totalizatőr: 5: 12, 2: 4. Helyrefogadás nem volt.

IV. *Vecsési-dij.* Gátverseny. 1200 korona a győztesnek, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Táv. 2400 méter. Négy éves és idősebb lovak számára. Első lett Geist G. *Piros*-ja 66 klgr. (lov. Kreutzbruck főhadnagy), második Dreher A. Diogenes-je 72 klgr. (lov. Brook), harmadik mr. Gold Coriva-ja 66 klgr, (lov. gróf Pejacsevich). Futottak még Bonnie Rose és Magdolna. Totalizatőr: 5: 15, 2: 6. Helyrefogadások: I. 25: 31, II. 25: 32.

V. *Tavaszi akadályverseny.* 2000 korona a győztesnek, 500 korona a másodiknak. Táv. 3200 méter. Négy éves és idősebb lovak számára. Első lett Geist G. *Maritta* 67 kg. (lov. Mays), második Dreher A. Blitz 67 kl. (lov. Wehler), harmadik gróf Erdődy S. Izgalom 67 kg. (lov. Kovács). Futott még Irénke. Totalizatőr: 5: 23, 2: 9. Helyrefogadás: I. 25: 54, II. 25: 61.

VI. *Hároméves nyeretlenek versenye.* 1000 korona a győztesnek, 200 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. Táv. 1600 méter. Első lett Geist G. *Petur* 66½ kg. (lov. Kreutzbruck főhadnagy), második gróf Esterházy Béla Aszfaltbetyárja. 68 kg. (lov. gróf Pejacsevich), harmadik mr. Gold Etoile 66½ kg. (lov. Gömöry O.) Futottak még Ammon, Tonchette, Gehstvira, Gestor, Mirkó, Belflower, Blue Bull, Euchenteur és Quicksight. Totalizatőr 5: 51, 2: 20. Helyrefogadások: I. 25: 59, II. 25: 50, III. 25: 149.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— A belvárosi polgári kör dr. *Láng* Lajos államtitkár elnöklete alatt tegnap tartotta V. évi rendes közgyülését, melyen mintegy 150 tag jelent meg. Dr. Láng Lajos elnöki jelentésében lelkes szavakban ecsetelte a kör rövid történetét, kifejtvén, hogy mint erkölcsi testület mily hiányt pótol az egyesület és mily nemesen érvényesiti befolyását ugy társadalmi, mint a közélet terén és érvényesiteni fogja azután is. A kör megfelelve rendeltetésének, organuma lett a belváros intelligens és tekintélyes polgárságának. Az elnöki jelentés szerint a körnek ma már 652 tagja van, 98-czal több mint az előző évben, évközben 4 tag elhalálozott. A tagdijbevételekből 15.169 forint folyt be. a kiadás pedig 15.159 frtra rug, a folyó évi előirányzat kedvezőbb. A közgyülés a zárszámadást helybenhagyta s a felmentvényt megadta. A tisztujitásra a szavazás elrendeltetvén, egyhangu többséggel megválasztattak; elnökké: dr. Láng Lajos. Alelnökök: Emich Gusztáv, Grünbaum Miksa, dr. Kunz Jenő, Majovszky Vilmos és Tömöry Károly. Igazgatók: Ágoston József, dr. Bossányi Iván, dr. Fried Adolf, Forgó István, Grötschel Imre, Hausmann Alajos, Heinrich Alajos, dr. Laufenaur Károly, Lichtenberger Ignácz, Márton Lajos, dr. Münnich Aurél, Néger Adolf, Püspöky Emil, dr. Saczelláry György, dr. Schmidt Titusz, Székely Ferencz, dr. Sziválk Imre, Wahrmann Sándor. Az igazgatók számát 6-tal emelni fogják. *Titkárok*: Dr. Rakovszky Géza és dr. Gergő Izor lettek. Ezután a választmány tagjainak számát 100-ra emelték. A választmány tagjai sorából Szitányi Ödön mondott köszönetet az elnökségnek buzgó munkájáért, végül Marton Lajos igazgató összetartásra hivta fel a tagokat. A kör szombaton este lakomát rendez.

— A Kisfaludy-társaság szerdán, f. hó 31-én délután 5 órakor a magyar tud. akadémia kistermében ülést tart, melynek tárgya a következő: *Vadnay* Károly rendes tag: Emlékbeszéd *Degré* Alajosról. *Hegedüs* István rendes tag: Hellas és a Nyugot, Paraskhos Akhilles uj görög költeménye. *Jakab* Ödön rendes tag: Ősz a tavaszban, rajz. *Zempléni* Árpád vendég: A narancs, költői elbeszélés, felolvassa *Kozma* Andor rendes tag. *Czóbel* Minka vendég: Költemények, bemutatja *Endrődi* Sándor rendes tag. Folyó ügyek.

— Fölolvasás a tiszti kaszinóban. A tiszti kaszinóban tegnap este dr. *Turnau* Károly főorvos a gyomor bántalmak kezeléséről tartott fölolvasást, a gyomor belső megvilágitásának bemutatásával kapcsolatosan. Azután dr. *Dobrzyniecky* Árpád lovag ezredorvos az egészségügy érdekében folytatott bakteriologiai vizsgálatokról ért kezett. Mind a két előadást élénk tetszéssel fogadta az előkelő tisztekből álló közönség.

Az ügyvédek napja.

— Az *Egyetertés* tudósitójától. —

Budapest, márczius 28.

A budapesti ügyvédi kamara ma délelőtt tartotta meg évi közgyülését, a melynek a lefolyása több most aktuális kérdés felvetésével, — mint a Morzsányi-ügy, a megtámadott sajtószabadság, az ügyvédi rendtartás, a csődök igazságtalan kiosztása, stb. — igen érdekes lefolyásu volt. Az ügyvédek nagy számmal jelentek meg a gyülésen, a melyet *Győry* Elek elnök nyitott meg néhány üdvözlő szóval.

Ezután dr. *Nagy* Dezső, kamarai titkár állott fel, hogy bemutassa az évi jelentést, de azt felolvasottnak tekintették és mindjárt belementek a tárgyalásba.

Az első felszólaló *Pártos* Béla ügyvéd volt, a ki kifogásolta, hogy az ügyvédek ezredéves kiállitásán ott volt a volt kamarai elnökök és igazságügyminiszterek arczképe, de hiányzott a Kossuth Lajos arczképe, a ki szintén ügyvéd volt, s a kire bizony büszke lehet a magyar ügyvédi kar.

Dr. *Vig* Viktor a miatt panaszkodott, hogy a csődök, ügygondnokságok s árvaszéki gondnokságok kiosztása körül még mindig a legnagyobb protekczió járja.

Dr. *Vázsonyi* Vilmos különösnek találja, ha a kamara jelentése azt mondja, hogy a bünvádi perrendtartás életbeléptetéséről, valamint az esküdtbiróságról szóló törvénynél az ügyvédség előterjesztéseit figyelembe vették. Mert hisz e törvényekben nyoma sincs ennek, a mit mutat az is, hogy a mig a kamara a szabadságjogok érdekében irt fel, a javaslatba belevették a hirhedt 35. §-t. a mely a legtágabb tért ad a miniszteri omnipotencziának. (Helyeslés.) Mivel ez ellen az egész sajtó és a közvélemény is tiltakozott, helyénvalónak látja, hogy a kamara tiltakozzék a javaslatban mutatkozó reakczionárus irányzat ellen.

Az eddigi felszólalóknak válaszolva dr. *Nagy* Dezső titkár megjegyzi, hogy a kamara pártatlan fegyelmi birósága tudni fogja kötelességét, ha egy ügyvéd a kar tisztessége ellen vétett. A gondnokságok dolgában konkrét vádakat akar hallani. A mi az esküdtszéki intézményről szóló törvény 35. szakaszát illeti, dr. Vázsonyi publiczista s igy módjában áll az ellen akár a sajtóban, akár a népgyüléseken agitálni, de az ily politikai kérdések megvitatása kivül esik a kamara körén.

Dr. *Pollacsek* Sándor kezdeményező lépést vár arra, hogy a kamara határvonalat állitson, meddig szabad elmennie annak az ügyvédnek, a ki akár országgyülési, akár városi képviselő. Hiszen a mi ezen a téren történik az ugynevezett «nagy ügyvédek» részéről, szinte lealacsonyitása az ügyvédi diplomának. (Zaj és helyeslés.)

Győry elnök: Figyelmezteti a szónokot, hogy a kamarának fegyelmi hatósága van s igy ne foglalkozzék itt olyan dolgokkal. a melyek odatartoznak.

Dr. *Robicsek* József alelnök, mint a fegyelmi biróság tagja, csak arról kivánja a közgyülést biztositani, hogy bennük a kari érzés teljes mértékben meg van.

Dr. *Rácz* Géza azt hiszi, hogy nincs mindaz helyén, a mit a képviselő ügyvédek ellen felhoztak, orvosolni kell a kar anyagi bajait s akkor nem lesznek erkölcsi bajok. Az első lépés ehhez az, irjon fel a kamara a törvényhozáshoz a nyujdijegyesület létesitése érdekében, a mit szükség esetén állami segélylyel is meg kell csinálni.

Dr. *Kenedi* Géza örömmel hallotta a vitát, a mely sok kérdést tisztázott, de nem hiszi, hogy annak eredménye is lesz. Mindenfelől jöttek vádak, melyek tagadhatatlanul csorbát ejtettek az ügyvédség tekintélyén. Az az ügyvédi kar, mely ily körülmények közt hallgatna, önmagát ejtené el (Zajos helyeslés.) Két inditványt tesz:

1. A fegyelmi biróság hatáskörének tiszteletben tartásával, *mondja ki a közgyülés, hogy adásvételi és egyéb üzleti proviziók kikötése nem fér össze az ügyvédi tisztességgel.*

2. Az ügyvédi rendtartás javaslatának sürgetésére a választmány és a tagok sorából egy vegyes bizottság küldessék ki

Dr. *Teleki* Béla, a ki városi képviselő, nem veszi ugyan magára a képviselő-ügyvédekre mondottakat, de nézete szerint csak a fegyelmi biróság állapithatja meg, hogy hol kezdődik a provizió. Kenedi inditványát az ügyvédi kar méltósága érdekében nem fogadja el.

Dr. *Baránszky* Gyula a kamara komoly és kimeritő jelentését minden részében elfogadja.

Ezután *Győry* Elek a kamara elnöke szólal fel, felette érdekesen válaszolna az eddig felhangzott beszédekre.

Ő annak a nézetének ad kifejezést, hogy a sajtó és parlament támadásokat intézett ugyan az ügyvédség ellen, de a kamara polémiába nem állhat velük. Nem azért, mintha méltóságán alulinak tartaná, de mert a szabad vélemény nyilvánitás jogát tisztelni kell. Azt hiszi, hogy *Kenedivel az egész közgyülés egg nézeten van, hogy az ügynököskődés nem méltó az ügyvédi karhoz,* de ma még, a mikor uj ügyvédi rendtartartást várunk, lehetetlen e kérdésben határozni. Kijelenti, hogy a kérdés felvetéseért Kenedinek a közgyülés köszönettel tartozik, de leghelyesebbnek tartja, ha inditványait most csak *kiadják a választmánynak figyelembe vétel végett.*

A közgyülés ugy határozott, a mint az elnök javasolta.

Ezután *Enyiczkey* Gábor, dr. *Perl* Soma, dr. *Neuschloss* Tivadar és dr. *Árkay* Kálmán felszólalása után a jövő év költségvetésének megállapitásába tértek át. A kamara jövő évi szükségletét 30.989 frtban határozták meg.

Lényeges ujitás, hogy jövőre nézve a kamarába való belépés diját 20 forintra és az évi tagdijat 25 forintra emelték fel.

Ezzel a közgyülés véget ért.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— Igazságügyi kinevezések. Az igazságügyminiszter *Kovács* Károly zilahi kir. törvényszéki joggyakornokot a zilahi kir. törvényszékhez aljegyzővé. *Hollaki* Zoltán kolozsvári kir. törvényszéki irodaigazgatót jelenlegi alkalmazása helyén a IX. fizetési osztály 3-ik fokozatába irodaigazgatóvá, *Szvitek* Ferencz kis-ujszállási kir. járásbirósági dijnokot a jász-apáti kir. járásbirósághoz végrehajtóvá nevezte ki.

Bünfeljelentés Sima Ferencz ellen.

Budapest, márcz. 28.

Még a mult hét folyamán elterjedt a napi lapokban az a hir, hogy *Filó* Jánosné szentesi lelkész neje Sima Ferencz országgyülési képviselőt a szegedi kir. törvényszék előtt zsarolás miatt feljelentette. Ez a hir abban az alakjában nem felelt meg a valóságnak, mert csak annyi volt belőle igaz, hogy dr. *Tasnády* Antal szentesi ügyvéd megbizást kapott *Filó* Jánosné, *Szathmáry* Ernő és *Szathmáry* Ede szentesi lakosoktól, hogy Sima Ferencz ellen zsarolás miatt tegyen bünvádi feljelentést.

Ma már azonban tény, hogy Tasnády megbizói nevében Sima Ferencz ellen a budapesti büntető törvényszékhez bünfeljelentést adott be *zsarolás* büntette és *rágalmazás* és *becsületsértés* vétsége miatt.

A feljelentés a tényállást a következőként adja elő:

Sima Ferencz, Szentes város országgyülési képviselője s a szentesi ref. egyházközség főgondnoka, *Filó* Jánosnéval. a közte és ennek fiai: dr. *Filó* Lajos és dr. *Filó* Tihamér között fennállott szoros baráti viszony révén közelebbi ismeretségbe jutván, több izben igénybe vette szivességét akként, hogy tőle pénzbeli kölcsönöket kért.

Igy, midőn 1894-ik évben egyik legrégibb s legodaadóbb barátja: *Tóth* Kálmán jelenleg dévaványai lakos, belátva azt, hogy Sima Ferencz barátságának árát nem győzi tovább fizetni, több ezer forintra rugó követelését végrehajtás utján iparkodott tőle behajtani, Sima Ferencz ezen szorongatott helyzetében könyörögve fordult hozzá 3400 frt kölcsönért. A kért kölcsönt fiai: dr. Filó Lajos és dr. Filó Tihamér unszolására, kiket még akkor nem tett tönkre a Sima Ferencz barátsága, megadta oly feltétel mellett, hogy azt egy hónap alatt visszafizetni tartozik. Mivel azonban Sima Ferencznek visszafizetési igéretében már akkor sem igen bizott, tőle egy váltót követelt, a mit Sima mint saját elfogadmányát neki át is adta, sajátkezüleg töltvén ki annak szövegét s üresen hagyván a lejárat idejének helyét, hogy azt Filóné tetszése szerint bármikor kitölthesse.

Sima Ferencz azonban a kölcsönvett 3400 frtot nem fizette vissza s a tőke egész összegében még mai nap is fennáll.

Filóné fia elhalálozván, az özvegy vagyona kezelését egyetlen vejére, *Szathmáry* Ernőre bizta. Átadva neki 6000 frt értékü váltókat, hogy az értékét behajtsa. E váltók között volt a Sima Ferencz által elfogadott 3400 frt kölcsönre szóló váltó is.

Szathmáry Ernő ezen váltó birtokában 1897. márczius 8-án délelőtt személyesen jelentkezett Sima Ferencznél s tudomására adva, hogy e követelés tulajdonjoga most már őt illeti, az eredeti váltót neki kifizetés végett bemutatta. Minthogy azonban Sima Ferencz kijelentette, hogy fizetni nem szándékozik és nem is fizetett, a váltót aznap megóvatoltatta, s azt másnap apja, *Szathmáry* Ede ügyvéd által beperesitette. Egyidejüleg Sima ellen biztositási végrehajtást is kért. A biztositási végrehajtás Sima Ferencz ellen Szentesen, 1897. évi márczius 10. napján foganatosittatott. Az akkor Budapesten tartózkodó Sima Ferencz ezt megtudván, hogy a végrehajtásnak folytatásától s általában a követelés behajtásától Szathmáryt elriaszsza, tehát, hogy a további eljárás abbanhagyására kényszeritse, — mindazokat, kik a 3400 forintos váltó beperesitésénél közvetve vagy közvetlenül, mint jogositottak érdekelvék s a kik egymással szoros családi kötelékben állanak, erkölcsi, vagyoni életükben s becsületükben való meghurczolással fenyegette meg; ez által arra akarván kényszeriteni valamennyit, hogy az ellene foganatba tett végrehajtási eljárással hagyjanak fel.

E czélból Filó Jánosnéhoz és annak férjéhez Budapestről, 1897. márczius 11. napján a következő táviratokat intézte:

Filó Jánosné, Szentesen. Ön beszennyezte fia emlékét. De ez egyszer az uzsora nagymestere elszámitotta magát. Mert a ki jó barátjával szemben fia adósságaival igy akar eljárni, mint ön, azt a familiát én, mint főgondnok, meg nem türöm a paróchián. A viszontlátásra asszonyom. Üdvözli: *Sima.*

Filó János Szentesen. Agg napjait sajnálom elkeseriteni, de felesége tudta, hogy fiaért 3098 forintot kifizettem, mégis orvul megtámadott. Hogy egy papi családnak szabad-e igy járni el: holnap prezbiteri értekezlet elé viszem. *Sima,* főgondnok.

Szathmáry Ernő ellen szintén megkisérlette a megfélemlitést. Ugyanis felelős szerkesztése alatt megjelenő «Szentesi Lap»-nak ez évi 32. számában, nehai dr. Filó Tihamér volt inasának: *Pásztor* Jánosnak neve alatt egy tárczaközleményt tett közé, a melyekben neveket ugyan nem emlit, de annyira czélzatosan támad Filó ellen s gyalázza családi életét, hogy nincs Szentesen egy olvasó sem, a ki fel ne ismerte volna a közleménynek ellene, felesége ellen és azon család ellen, melyből eredetét vette, irányuló szándékát.

De kényszeriteni akarta a további eljárás abbanhagyására édes atyjának, a váltóperbeli jogi képviselőjének meghurczolással való fenyegetése által is. Ugyanis *Szathmáry* Edét a következő módon akarta a további lépésektől visszariasztani.

Budapestről, 1897. márczis 11-ikén két táviratot intézett hozzá, az egyiket «Egy képviselő» aláirással, a másikat pedig «Négyesy» aláirással. E táviratok következőleg szóltak:

Szathmáry Ede, Szentes. Tudatom önnel, hogy láttam ma Simát nagy gesztikuláczióval Plószszal beszélni, hogy megtarthatja-e diplomajat oly ügyvéd, ki egyetemi bizonyitványát hamisitotta; Plósz azt mondta: nem, a kamarának az ilyen ügyvédet, ha elévült is a hamisitás, feltétlenül törleni kell. Sima az ön nevét emlitette és állitá, hogy bizonyitványok kezén vannak. *Egy képviselő.*

«*Szathmáry Ede Szentes.* Valami készül ügyvéd ur ellen. Sima ma délután Polónyival bizonyitványt vett ki az egyetemnél. Indexemet mutattam fel, véletlenül hallottam, hogy ön hamisitott. *Négyessy*».

Hogy Szathmáry Ede e táviratok honnan keletkezése felől meggyőződjék, először is táviratozott *Plósz* Sándor államtitkár, *Polónyi* Géza orsz. képviselő és *Négyessy* László egyetemi hallgatóhoz következőképen:

Plósz Sándor államtitkár urnak Budapesten. Kérem méltóságodat, kegyeskedjék értesiteni, hogy Sima Ferencz képviselő becsületemet érintő ügyben beszélt-e méltóságoddal?

Polónyi Géza orsz. képviselő urnak Budapest. Kérem nagyságodat, értesitsen, hogy Sima Ferencz beszélt-e önnel ügyvedi becsületemet érintő ügyben Négyessy tanár jelenlétében vagy bármikor?

Dr. Négyessy László Budapest. Neved atatt sürgönyt kapott Szathmáry ügyvéd, értesits, sürgönyöztél te neki? *Tasnády.*

E tudakozódó táviratokra következő válaszok érkeztek:

«Velem nem beszélt. *Plósz.*»

«Simával nevemmel üzött visszaélésről beszéltem; sem Önt, sem Négyessyt nem ismerem, nevekről szó sem volt. *Polónyi.*»

«*Tasnády Antal. Szentes.* Koholmány. Szathmárynak szót sem sürgönyöztem. *Négyessy László.*»

Szathmáry Ede utána járt, hogy e két távirat eredeti kéziratát megtekinthesse, a mi 1897 márczius 16-án, a budapesti távirdaigazgatóság engedélyéből megtörténvén, meggyőződött arról, hogy e két távirat eredeti szövegét *Sima Ferencz sajátkezüleg irta.*

Mindezekkel azonban Sima Ferencz nem elégedett meg, hanem ezek mellett más térre is átvitte harczát. Ugyanis a saját szerkesztésében napvilágot látó «Szentesi Lap» czimü közlönynek ez évi 31., 32., 33. és 34. számaiban, mint főgondnok, mindazokat, a kik valaha Filó Jánosnéval perben állottak, vagy most perben állanak, avagy neki adósai, arra hivja fel, hogy nála jelentkezzenek. Ugyancsak a 32. számban már azt is ujságolja, hogy nála mint főgondnoknál többen tettek feljelentést Filó János és neje ellen uzsoráskodás miatt, s hogy az esetek részletei kinos szenzácziót fognak kelteni. A 33. számban pedig azt kürtöli világgá, hogy a Filó család uzsorakötvénye ből egy csomó már az ő kezében volt letéve. A 34. szamban őrjöngő dühvel ront Filó János és neje ellen és elmond minden rosszat róluk; sőt igéri, hogy üldözését folytatni fogja, mig csak — a mint kifejezi «a parochia szent hivatásának méltó elégtételt nem szerez», vagyis mig Filó Jánost és nejét a parochiáról ki nem üzi. Továbbá ugyanezen lapok fentemlitett számaiban folytonosan és következetesen azzal fenyegeti a «papi családot, hogy az egyháztanács elé fogja terjeszteni eldöntésre, lehet-e a szentesi ref. egyháznak lelkésze az, ki uzsorakamatokból szerezte vagyonát.

Ugyanezen lapokban és pedig a 32. számban, «Perujitás» czim alatt Szathmáry Ederől azt állitja Sima Ferencz, hogy Szathmáry Ede ellen okirathamisitás miatt per volt folyamatban, de tehetetlen emberek kezében elveszett; most ő e pert meg fogja ujitani s ez a Szathmáry Ede családi házának fundamentumát össze fogja dönteni. A 34. számban pedig «Okmányhamisitás» czim alatt azt ujságolja Szathmáry Ederől, hogy ellene a szegedi ügyvédi kamarához feljelentés van téve a végből, hogy az ügyvédek tisztes karából töröltessék s egyszersmind azzal fenyegetődzik, hogy a feljelentést az okirathamisitásra vonatkozó minden bizonyitékokkal együtt lapjában közölni fogja. A 35. számában pedig «Szathmáry Ede ügyvédi becsülete czim alatt azzal fenyegeti a nevezettet, hogy bizonyitványhamisitás miatt feljelentést fog ellene tenni az ügyvédi kamaránál.

A feljelentők *Sima* Ferencz ezen eljárásában a btkv. 350. §-ába ütköző s ugyanezen törvény 351. §-a, illetőleg 353. §-ának 1. pontja szerint minősülő *zsarolás büntette,* valamint a 258. §-ba ütköző *rágalmazás* és a 261. §-ba ütköző *becsületsértés* vétségét látják fennforgani és ennek alapján kérik a bünfenyitő vizsgálatot ellene elrendelni, őt vád alá helyezni és szigoruan megbüntetni.

HÁZASSÁG.

— Eljegyzés. Petői ifj. *Szutrély* Lipót bajai járási szolgabiró eljegyezte felső-eőri *Ozsvald* Erzsébet urhölgyet.

A hivatalos lapból.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Kapitány* Kálmán jogtudort a vezetése alatt álló miniszteriumhoz dijtalan fogalmazó-gyakornokká, a pénzügyminiszter *Szekulics* István pénzügyőri biztosi helyettest a X-ik fizetési osztály utolsó fokozatába való sorozással ideiglenes minőségü pénzügyőri biztossá, *Varga* Pál igazolványos csendőrőrmestert a nagykárolyi pénzügyigazgatósághoz pénzügyi irodatisztté ideiglenes minőségben kinevezte.

Anyakönyvvezetés. A belügyminiszter Bars vármegyében a néveri anyakönyvi kerület székhelyét, a kerület elnevezésének megfelelő megváltoztatása mellett, Lédecz községbe helyezte át és a lédeczi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé *Nigrinyi* Gyula segédjegyzőt, továbbá a verebélyi kerületbe anyakönyvvezető helyettessé *Cherebó* Tódor járási irnokot, Szatmár vármegyében a bikszádi anyakönyvi kerületbe *Markovits* Aladár körjegyzőt, a nagy-dobosiba pedig *Várkonyi* Ignácz körjegyzőt, a porcsalmai anyakönyvi kerületbe ideiglenes minőségben *Gyene* Károly porcsalmai lakost anyakönyvvezetőkké, továbbá a mező-petri anyakönyvi kerületbe *Neuhof* Antal mező-petri lakost anyakönyvvezető helyettessé, Arad vármegyében a mária-radnai anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettessé, a születések és halálozások anyakönyvvezetésére szoritkozó hatáskörrel, *Sziklai* Tivadar áll. tanitót nevezte ki.

Névmagyarositás. *Prcna* Tódor bánki illetőségü ászári községi jegyző és állami anyakönyvvezető vezetéknevének «Bakonyvári»-ra, dr. *Badner* Mózes jászkiséri illetőségü ujpesti ügyvédjelölt vezetéknevének «Boros»-ra, kiskoru *Gurgán* László magyar-palatkal születésü és illetőségü kolozsvári gépészsegéd vezetéknevének «Hunyadi»-ra, *Mayer* Béla Császár községi születésü, salgó-tarjáni néptanitó vezetéknevének «Magyar»-ra, kiskoru dr. *Reich* Ármin budapesti illetőségü ügyvédjelölt, valamint kiskoru féltestvérei: *Feldheim* Kornél és *Feldheim* Miklós budapesti illetőségü lakosok vezetéknevének «Iván»-ra, *Löbl* Izidor budapesti illetőségü itteni kávés, valamint kiskoru Angela, Alice és Kornélia leánygyermekei vezetéknevének «Rohonczi»-ra, *Freund* Károly m. kir. államvasuti hivatalnok vezetéknevének «Fenyvesi»-re kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

TÁVIRATOK.

Róma, márcz. 28. A Róma negyedik választókerületében megejtett mai választásnál *Torloma* herczeget választották meg *Zuccari* republikánus ellenében. A négy pótválasztásnál Milánóban két kormánypártit és két radikálist választottak. A szoczialista jelölt kisebbségben maradt. A turini pótválasztásnál *Cerruti* szoczialista ellenében *Puscaretti* kormánypárti jelöltet választották meg.

Róma, márczius 28. Eddig 21 pótválasztás eredménye ismeretes. Megválasztattak: 5 kormánypárti, az alkotmányos ellenzék 5 tagja és 4 radikalis. Fortis volt államtitkár Fratti köztársasági ellen megbukott Forliban.

Páris, márcz. 29. A képviselőház tegnap este 10 órakor folytatta tanácskozását. *Goujon* kijelenti, hogy a bizottság kénytelen az okmányok beterjesztését bevárni Miután *Boyer* és *Mavet* ez ellen tiltakoztak, kijelenti *Darlau* igazságügyminiszter, hogy Poittevin vizsgálóbiró jogi kételyek alapján nem tartotta helyesnek, hogy képviselőket kihallgasson. A képviselőház ezután 301 szavazattal 228 ellen elvetette az inditványt. hogy vasárnap ülés tartassék és elhatározta, hogy a legközelebbi ülést hétfőn tartja.

Páris, márcz. 28. A három képviselő kiadatása ügyében megválasztott bizottság ma délután megvizsgálta a vizsgálóbirótól beküldött okmányokat és Arton papirjait. A *miniszterek* holnap délelőtt a miniszterelnök elnöklete mellett *rendkivül tanácskozásra* egybegyülnek.

London, márcz. 28. A Reuter-ügynökség jelenti Buenos-Ayresből, hogy *Borda* uruguai köztársasági elnök Tajes tábornokot titkos diplomácziai megbizással fogja Argentiniába küldeni.

Pétervár, márcz. 28. A „Novoje Vremja“ jelenti Odesszából e hó 27-ről: A Nisnij Novgorod“ gőzhajón ma utazott el Uchtomsky herczeg, Ulkonsky herczeg hadnagy és Andrejewsky hadnagy kiséretében Khinába, hogy a császártól ajándékokat vigyen a kkinai udvar részére. — Ma indult utnak Poljakov festő expedicziója is Khinába.

Szófia, márcz. 28. A minisztertanács elhatározta, hogy Bulgária résztvesz az 1900-iki párisi kiállitáson.

A közönség köréből.

Ifj. DEUTSCH MANÓ Tailor 30441
ezelőtt a Deutsch F. Károly czég beltagja.
Ferencziek-tere 7. I. em., (Kossuth Lajos-utcza sarkán.)
Évi férfiruha-bérletek 150 frttól kezdve.

KÖZGAZDASÁG.

Brassó, márcz. 28. A sepsi-szent-györgy—csikszeredai vasut mütanrendőri bejárásira kiküldött bizottság a délutáni gyorsvonattal ide érkezett. Utközben csatlakozott a kolozsvári üzletvezető több felügyelő kiséretéhez. A biztság itt megebédelt, majd folytatta utját Sepsi-Szent-Györgyre, hol holnap a bejárás megkezdődik.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

*** A magyar országos méhészeti egyesület** tegnap délelőtt tartotta a Köztelek üléstermében ez évi rendes közgyülését, mely igen látogatott volt, nem csupán a fővárosban és a környéken, hanem az ország legmesszebb eső vidékén lakó méhészek részéről is. Az elnöki beszámoló beszédből, melyet *Vámossy* Mihály az egyesület igazgató-alelnöke mondott el és a melyben az egyesületnek a mult millenáris esztendőben kifejtett tevékenységét és az elért szép sikereket részletesen előadja, a következő főbb adatokat közöljük: Az egyletnek 2400 rendes tagja van, a bevétel 8196 frt. a kiadás pedig 7231 frt volt; az egyesület vagyona 2321 frt. A tagok száma közel 300-zal szaporodott. Fölemliti továbbá a jelentés, hogy a mult évi kiállitásban 300 egyleti tag vett részt, a kongresszusra pedig 500-an felül jöttek össze. A kiállitáson a méhészek 1 diszoklevelet, 21 millenniumi nagy érmet, 1 állami aranyérmet, 71 kiállitási érmet és 78 elismerő oklevelet nyertek. Az egylet továbbá egy mézértékesitő bizottságot létesitett, mely az egyleti tagok méhterményeinek értékesitésével foglalkozik és e czélra a központi vásárcsarnokban 444. sz. a. egy állandó elárusitó helyet létesitett és a méznek 5 kgmos posta-csomagokban való vidékre és külföldre küldését meghonositotta. Végül pedig az egyesület titkára, *Binder* Iván saját telkén nevelt 1500 darab mézelő fát ingyen osztogatott szét az országban és nagymennyiségü mézelő-növénymagot, azonkivül saját költségen künn járt a külföldön, hogy a mézkivitel érdekében a szakközegekkel érintkezésbe lépjen. A méhészek végül *Wekerle* Sándort, a mult évi méhész-kongresszus elnökét, megválasztották disztagnak.

IPARÜGYEK.

— Rajzkiállitás a technologiai iparmuzeumban. A m. kir. technológiai iparmuzeumban az asztalos, bádogos és kocsigyartó segédek, rajzaiból rendezett kiállitás tegnap délelőtt 9 órakor nyilt meg. A kereskedelmi miniszterium képviseletében megjelent *Szterényi* József kir. tanácsos országos iparoktatási főigazgató, azonkivül nagy számu iparos közönség. *Hegedüs* Károly kir. tanácsos főigazgató üdvözölte a megjelenteket s előadta, hogy a szakrajztanfolyamokra fölvettek 65 asztalos, 23 lakatos, 7 bádogos és 16 kocsigyártó segédet, összesen tehát 111 iparossegédet. A tanfolyamot elvégezte 60 asztalos, 15 lakatos, 4 bádogos, 14 kocsigyártó, összesen 93 segéd és pedig 71 kiváló, 22 pedig megfelelő eredménynyel. A segédek összesen 716 rajzlapot készitettek; ezek közül 107 nagyméretü mühely rajz báró *Dániel* Ernő kereskedelmi miniszter, a ki élénk érdeklődéssel viseltetik a tanfolyam iránt, jelentékeny jutalmat engedélyezett. Ezekből egy-egy arany jutalomban részesültek a következők: Bisajka János, Bende István. Barabás Nándor, Tolvaj Béla, Beresz Lajos, Bellus Sámuel, Kiovszky Sándor, Czeglédi Lajos, Sisak Mihály, Weissenberger J., Peltz Károly asztalossegédek; Ősiházi Gábor, Fikker Károly és Diviaszky Andor lakatossegédek; Markovics Lajos, Geiringer Márton bádogossegédek; Czerthy István, Lenárd Gáspár kocsigyártó segédek. *Thék* Endre nagyiparos ez idén is 5 darab arany jutalmat ajánlott föl asztalossegédek jutalmazására s ebből 3 arany jutalomban Dobi Kálmán, két arany jutalomban pedig Kelemen Péter részesült. Végül *Hegedüs* főigazgató buzdító szavakat intézett az iparossegédekhez, a rajztanfolyam vezetőinek *Gaul* Károly, *Edvi Illés* Aladár, *Tatay* Ferencz és *Fellner* Károly tanároknak pedig a sikeres tanitásért köszönetét fejezte ki. A rajzkiállitás husvét utánig marad nyitva s meg lehet tekinteni abban az időben, mikor a muzeum nyitva van.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

**** A Budapesti általános villamossági részvénytársaság** vasárnap tartotta közgyülését, melyen gróf *Teleki* Géza akadályoztatása miatt *Steiger* Gyula elnökölt. Az igazgatóság jelentése szerint a lefolyt üzletévben a vállalat örvendetes módon gyarapodott s a további folytoni fejlődését illetőleg a várakozások beteljesedtek. Az üzleti tiszta nyeresége az ingóságoknál, szerszámoknál és árammérőknél eszközölt tetemes leirások után ép ugy a kábelhálózat, épületek és gépek törlesztési hányadának levonásával, viszont a kamatjövedelemnek s a mult évről áthozott 2377 frt 13 kr nyereségnek hozzáadásával 250.059 frt 50 krt tesz ki. Ez összegből 35.000 darab 100 forintos részvény után osztalékul 5 forintjával 175.000 frtot fizetnek, a fenmaradó összegből 3752 frt 97 krt a tartalékhoz csatolnak, mely ezzel 401.936 frt 92 krra rug, 10%-ot, 7.505 frt 90 krt az igazgatóság javadalmazására forditanak, 52.500 frtot minden részvény után 1 frt 50 krajczárával külön osztalékul fizetnek ki, hivatalnokok jutalmazására 5401 frt 19 krt forditanak s a fenmaradó 5899 frt 38 krt uj számlájára irják. A 100 forintos részvények után tehát *6 frt 50 krt* fizetnek már mától kezdve. A felmentések megadása után *Kubinyi* Árpád részvényes inditványára az igazgatóságnak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak s dr. *Falk* Miksa, gróf *Teleki* Géza, dr. *Nyiri* Lajos, *Kleiner* Ármin, *Kohner* Zsigmond, *Stabik* Ernő, *Steiger* Gyula és *Stephani* Lajos régi tagokon kivül, az elhalt Morpurgo báró helyébe gróf *Alberty* Emilt választották az igazgatóságba.

**** A Budapest III. kerületi takarékpénztár** tegnap tartotta 25-ik évi közgyülését lovag *Falk* Zsigmond elnöklete alatt. Az igazgatóság jelentése szerint a kiadások és költségek, leirások, illetékek és adók levonása után a tiszta nyereség 15.253 frt 43 kr. Az alapszabályszerü dotálások után fenmaradó összegből 992 részvény után 7 frtjával (14%) 6944 frtot fizetnek osztalékul s a maradék 2979 frt 40 krt uj számlára irják. A felmentések megadása után megválasztották az igazgatóságba dr. *Mezei* Mórt, *Stern* Mihályt, a felügyelőbizottságba *Ehrlich* Samut, *Schwarz* Ármint és *Beck* Dénest rendes, *Gruber* Antalt és *Weisz* Sándort póttagnak, a választmányba *Láng* Györgyöt, *Büchler* Gyulát és *Hasmann* Józsefel. A közgyülés után *Augenstein* Samu vezérigazgatónak remek müvü diszalbumot adtak át, mely az igazgatóság, felügyelő-bizottság és választmány tagjainak fényképeit tartalmazza. Az igazgazgató meghatva köszönte meg a szép megemlékezést.

**** Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársaság** vasárnap délelőtt tartotta évi rendes közgyülését id. *Csêry* Lajos elnöklete alatt. Az évi jelentés konstatálja, hogy a tiszta nyereség 57.982 frt 49 kr, melyből levonva alapszabályszerü jutalékokat 8452 frt 38 krt, marad a részvényesek közt való kiosztásra 49.530 frt 11 kr. Ebből a 2400 részvény mindegyikére 20 frt (= 20%) jut, a fenmaradó 1530 frt 11 kr pedig a jövő év számlájára vitetik át. Miután a Miksa-utczai telepen a belváros rendezése miatt közelebb épitkezni kell, az igazgatóság a társulati részvénytőkének 240.000 frtról 400.000 frtra való felemelését inditványozza. A részvényesek elővételi jogára nézve minden három részvény után két uj részvény elővételi joga jár. Az átvételi ár darabonkint 355 frt, hozzáadva az ez összeg után 1897. január 1-től a befizetés napjáig járó 5%-os kamatokat. Ugy az évi jelentést, mint a felügyelőbizottság jelentését a közgyülés egyhangulag tudomásul vette s a fölmentést minden irányban megadta.

**** A fővárosi kereskedők betegsegélyzőpénztára** vasárnap tartotta *Mautner* Adolf elnöklete alatt rendes évi közgyülését. A bemutatott évi jelentés megelégedéssel konstatálja, hogy a pénztár az idén is szép haladást mutat fel. Az alapszabályszerü kötelezettségeket a pénztár a leghumánusabb mérvben teljesitette, a mi kitünik abból, hogy a bevétel 68.9%-át kizárólag betegsegélyezési czélokra használták. Kitünően bevált a kitünő szakorvosok által vezetett rendelőintézet, melyet a tagok 7300 esetben kerestek fel. A rendelő-orvosok járó betegeknek 12.133 esetben rendeltek és 487 fekvő beteget gyógykezeltek; ezek közül 68 tag kapott 1421 napra 1111 forint 70 krajczár táppénzt. Az e betegeknél szükségelt gyógyszertári és gyógyászati segédeszközök 5021 forint 7 krajczárba kerültek. Kórházban 58 beteg részesült 1286 napon át ápolásban, a mi 1304 frt 68 kr kiadást okozott. Mint uj kedvezményt, az ingyenes hidegvizgyógykezelést engedélyezte az igazgatóság s ezt már az idén is számos tag igénybe vette. Haláleset 12 fordult elő. Az összes bevételek 24.238 frt 56 krt tettek 22.665 frt 86 krnyi kiadással szemben. A pénztár a törvénynek megfelelőleg a bevételek 10%-át a tartalék alapra forditja. Ma, 4 évi fennállás után, a pénztár 13.813 frt 32 kr vagyon fölött rendelkezik. A közgyülés e jelentést jóváhagyólag tudomásul vette, megadta a felmentvényt és *Gyémánt* Bertalan tag inditványára az igazgatóságnak és az orvosi karnak sikeres müködéséért egyhangulag köszönetet szavazott. Végül a választásokat ejtették meg. Az igazgatóság rendes tagjai lettek: Fürst Jakab, Mautner Adolf, Steiner Béla, és Tauszig József; póttagok: Klein Antal, Schwarz József; a felügyelő-bizottság rendes tagjai lettek: Káldor József, Pinkás Zsigmond, Adám Adolf, Krausz Miksa, Vidor Ede, Reich Géza; póttagok: Deutsch Dezső, Frisch Ignácz, Horovitz Ignácz, Szomjassy Géza; a választott biróságba rendes tagokul: Fröhlich Miksa, Klein J. D., Medvei Zsigmond, Aczél Jenő, Richter Dávid és Füredi Lajos; póttagokul: Windt Ignácz és Rácz Henrik választattak meg.

**** Vidéki részvényvállalatok mérlegei.** *Dobsinai takarékpénztár és előlegezési intézet:* alaptőke 60.000, tartalékalapok 8000, betétek 631.983·65. váltók 138.186, értékpapirok 322.969, más pénzintézeteknél elhelyezve 146.129·27, összes vagyon 711.529·21, nyereség 8751·54 forint. — *Ferencz-csatorna mümalmok társulata mint részvénytársaság:* alaptőke 35.000, tartalékok 39.000, ingatlan 2863·18, váltó követelések 18.686·62, árukészlet 30.522·92, adósok 49.472·51, hitelezők 43.186·60, összes vagyon 123.163·78 nyereség 2297·18 forint. — *Matheóczi bőrgyár részvénytársaság:* részvénytőke 180.000, ingatlan 59·176·10 gyári beruházás és gépek 73.174·43, gyártási számla 55.571·17, adósok 11.634·18, hitelezők 66.026·51, összes vagyon 246.026·51, veszteség 11.763·52 forint. — *Nagyszebeni földhitelintézet:* alapitási alap 100.000 egyéb tartalékok 174.472·71, záloglevél biztositási alap 801.310·49, értékpapirok árfolyamtartaléka 57.851·91. nyugdijalap 57.837·09½, takarékbetétek 1.501.040·26½, forgalomban levő záloglevelek 11,428.000, értékpapirok 1.306.443·40, jelzálog-kölcsönök 12,007.837·09, váltók 300.895·85, folyószámlák 364.787·10, hátralékban levő kamatok 317.327·89, összes vagyon 14,716.012·89, nyereség 90.537·89 forint.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Márczius 29. —

Értéktőzsde.

— Vasárnapi magánforgalom. —

A tegnapi vasárnapi magánforgalomban az esti tőzsdék alacsonyabb zárlatai, valamint a rosszabbodott külpolitikai helyzet bágyasztották az irányzatot. A két hitelrészvény s az osztrák-magyar államvasut 1 frttal leszállitott árfolyamokon élénk kinálat tárgyai. — Köttettek: osztr. hitelrészvény 357.20—357.75-ig, magyar hitelbank 394—395-ig, osztr.-magy. államvasut 339.75—340.25-ig. Végül maradtak: osztrák hitelrészvény 357.70—357.80, magyar hitelbank 395—395.25, osztrák-magyar államvasut 340.25—340.50.

Napirend: 1897. márczius 29.

Naptár: Hétfő, márczius 29. Róm. kath. Cirill. — Prot: Euszták. — Görög-orosz: (márczius 17.) Elek. — Zsidó: Veadar 25. — Nap kél: 5 óra 29 perczkor, nyugszik: 6 óra 9 perczkor. — Hold kél: 3 óra 57 perczkor reggel, nyugszik: 2 óra 24 perczkor délután.

A kereskedelmi miniszter fogad d. u. 4 órától 5-ig.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.

A horvát miniszter fogad reggel 8 órától 10-ig.

A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése d. e. 10 órakor a régi városházán.

A főváros magánépitési bizottságának ülése d. u. 5 órakor az uj városházán.

A magy. tud. akadémia összes ülése d. u. 5 órakor.

Nemzeti muzeum, természetrajzitár, nyitva d. e. 9-töl d. u. 1 óráig. Többi tárai megtekinthetők 50 kr. dij mellett.

Deák-mauzoleum a kerepesi-uti temetőben nyitva d. u. 1 órától 5-ig.

Az 1848—49-iki Kossuth-muzeum Duna-utcza 16. Rózsa-tér sarkan, nyitva egész nap.

A Feszty-társaság körkép-palotája (városliget) *Krisztus a keresztfán és Jeruzsálem* körkép felállitása miatt zárva

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Budapest, 1897. márcz. 29-én.
Zárva.

NEMZETI SZINHÁZ.
Budapest, 1897. márcz. 29-én.
Ellinór királyleány.
A gróf Teleki alapitványból 100 arany pályadijjal jutalmazott vigjáték 3 felvonásban. Irta: Dóczy Lajostól.

Személyek:

Elgár	Pálfi
Lord Ethelvovod	Mihályfi
Bunce	Egressy
Mac Arthy	Bercsényi
Ellinór	Hegyesi M.
Lord Randolph	Vizvári
Lady Randolph	Rákosi Sz.
Elfrida	Csillag T.

Kezdete 7 órakor

FŐV. GYERMEKSZINHÁZ.
Budapest, 1897. márcz. 29-én.
Igazgató: **Feld Zsigmond.**
Zárva.

NÉPSZINHÁZ.
Budapest, 1897. márcz. 29-én.
LILI.
Énekes szinmü 3 felvonásban. Irták Hennequin és Millaud. Forditották Evva Lajos és Fai J. Béla. Zenéjét szerzette Hervé.

Személyek:

Plinchard	Szirmai
De la Grange	Lubinszky
Sainte	Kassai
Bompan	Horváth
René	Raskó
Bouzincourt	Szabó A.
Bouzincourtné	Siposné
Amelie)	Küry Klára
Antonine)	
Victorine	Gazsi M.
Mme Vieubois	Vedress G.
Mme Grandsec	Harmath I.
Mme Anderson	Kovács R.
Jerome	Tirnovai

Kezdete 7 órakor.

KISFALUDY SZINHÁZ
Budapest, 1897. márcz. 29-én
A mai társadalom.
Szinmü a fővárosi életből, dalokkal 4 felv. Irta Ilosvai Hugó. Zenéjét Serli L.
Kezdete 7½ órakor.

VÁR-SZINHÁZ.
Budapest, 1897. márcz. 29-én.
A bajazzók.
Dráma 2 felvonásban. Szövegét és zenéjét irta Leoncavallo R. Forditotta Radó A.

Személyek:

Nedda	Ábrányiné
Canio	Perotti
Tonio	Várady
Peppe	Kertész
Silvio	Mihályi
1. pór	Ney B.
2. pór	Juhász

Utána:
ROCOCO.
Ballet 1 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.

VÍG-SZINHÁZ.
Budapest, 1897. márcz. 29-én.
Rózsaszinü levelek.
Vigjáték 3 felvonásban. Irta Gerő Károly.

Személyek:

Tarczal	Gál Gy.
Eliz	Varsányi I.
Zehegényi T.	Hegedüs Gy.
Miki	Tapolczai
Sarlayné	Hegedüsné
Tarnay	Harasztthy
Bándy	Beregi O.
Csörgey	Balassa J.
Anatázia	Nikó L.
Mágda	Munkácsy M.
Gangó	Szerémy
Beck	Gyöngyi I.

Kezdete 7½ órakor.

— **Szinházak müsora.** *A magyar kir. operaház* játékrendje: *Kedden* A zsidó nő. *Szerdán* nincs előadás. *Csütörtökön* Djamileh. — A piros cipő. *Pénteken* nincs előadás. *Szombaton* André Chénier. *Vasárnap* Hunyadi László.

A nemzeti szinház játékrendje: *Kedden* A Gabi villa. *Szerdán* Négy évszak. *Csütörtökön* Az egér. *Pénteken* Szabadulás. *Szombaton* Szabadulás. *Vasárnapon* Szabadulás.

A népszinház játékrendje: *Kedden* Falu rossza. *Szerdán* 1000 év. *Csütörtökön* 1000 év. *Pénteken* Kék asszony. *Szombaton*, Kék asszony. *Vasárnap* délután: 1000 év. Este: Kék asszony.

A vigszinház játékrendje: *Kedden* Tél apó. Niobe. *Szerdán* Durand és Durand. *Csütörtökön* Aubrayné elvei. *Pénteken* Aubrayné elvei. *Szombaton* Aubrayné elvei. *Vasárnapon* délután: Béni bácsi. Este: Niobe.

Somossy-Mulató
Nagymező-utcza 17. szám.
431. telefon. Iroda: Mosár-utcza 5. 431. telefon.
Ma nagy előadás.
Este 8 órakor. Csak még 2 napig! **Barrison Lona** átváltoztatásaiban mint énekesnő lóháton. **5 Barrison nővér.** Szinre kerül kouple-betétlet: **„Er kann nicht lesen“.** Bohózat. Közreműködnek: Rakovitsch A. ur, Hessen k. a., Gaston k. a. és Nicol H. ur. Csak még 2 napig a **Vasquez grófnők.** Továbbá fellépte az összes tagoknak.
A kávéházi téli kertben reggel 3 óráig **Muncsy Lajos** zenekara játszik.
Egyedüli elővételi jegy-elárusitó hely, dohánytőzsde, Andrássy-ut 38. szám.

Szerdán, márczius 31-én tökéletesen uj müsor, szenzációs számokkal. Közöttük: **Miss Titi Sidney, Poses plastiques, „Fin de Siècle“, „Das schönste Weib“.**

IMPERIAL
Mulató.
Telefon 965. Váczi-körut 48. Telefon 965.
Kezdete 8 órakor. Vége 12 órakor.
Ma **Irma gondnokság alatt.** Bohózat. Irta Fischer Mór.
Helyárak: Páholyülés 1 frt, I. hely 70 kr., II. hely 40 kr.
Nappali pénztár: Rotter Teréz szivartőzsde, „Hotel Paris“ Váczi-körut 25. Szinházjegy-iroda Erzsébet-körut 53.

A Budapesti Ujságirók Egyesülete
segélyalapja növelésére **márczius hó 31-én,** szerdán este fél 8 órakor a **Vigadó nagytermében rendkivüli**
filharmoniai hangversenyt
rendez.
Karnagy: MAHLER GUSZTÁV.
Közreműködnek:
a filharmoniai zenekar
és
Sedlmair Zsófia
asszony, a bécsi udvari opera drámai énekn̈je.
Müsor:
I. RÉSZ.
1. **Beethoven:** V. Szimfónia (C-moll).
2. **Liszt: Mazeppa,** szimfóniai költemény.
II. RÉSZ.
3. **Mahler:** Menuett a 3. szimfóniából. („Mit susognak a mezei virágok.“) **Először.**
4. a) **Beethoven:** Nagy ária „Fidelio“-ból. **Sedlmair Zs.**
b) **Wagner:** Nagy ária „Tanhäuser“-ből.
5. **Weber:** „Fölhivás táncra“. Hangszerelte **Weingartner** Félix. (**Először.**)
6. **Wagner:** Előjáték a „Mesterdalnokok“-hoz.
Jegyek Méry Béla zenemükereskedésében (Dorottya-utcza 7.) kaphatók.

HUNGÁRIA SZÁLLODA
2080
Ma este az étteremben
Balogh Károly
ismert s kedvelt zenekarajátszik
Kezdete 8 órakor

GRAND ETABLISSEMENT
PARISIEN
Kerepesi-ut 63. sz.
A székesfőváros legszebb mulatóhelye a párisi La Moulin Rouge mintája szerint, ma és mindennap a hires **Les cinq Batignoles** kitünő táncz-csoport, valamint az **Elite-ballet** (6 nő) és a **Sisters Richter** kitünő ének és táncz trio, továbbá az összes szerződtetett müvész személyzet fellépte.
Naponta hangverseny két zenekar közreműködésével.
Kitünő ételek és italok mérsékelt árban. Belépti dij 1 frt, a dohánytőzsdében 60 kr., hölgyeknek szabad bemenet.

FOLIES CAPRICE
Rostély-utcza.
Ma Rosenkranz Mundi válópöre és Egy kemény fej.
Ezt követi **Sobri Jóska,** irta Leitner H., zenéjét részben szerzette Kmoch A. **Személyek:** Fingerhut börkereskedő Temesvárról **Schönberg ur,** Susanna Orabuena primadonna és Lori Pumpa szinesznő egy vándor szinészcsoportnál **Blankenstein k. a.** és **Weisz urnő;** Kindermann Náczi vendéglős **Rott ur;** Szali a felesége **Ferenczy k. a;** Sobri Jóska rablófőnök **Baumann ur,** Fekete Bandi betyár **Helm k. a;** Káposzta Gyurka betyár **Bastó k. a;** Hurka Feri **Konrádi k. a;** Sánta Pali **Mollányi k. a;** Pisze Toni **Fleuron k. a;** Szomjas Peti **Fifi k. a;** Meier, Kohn, falusi kalmárok **Pfeiffer** és **Martini urak.**
Történik egy falun Szeged mellett, e század első felében.

Kis hirdetéseket

elfogad az Egyetértés számára a központi hivatal **Papnövelde-utcza 8. sz.** és a következő fiók kiadóhivatalok:

Breuer nővérek
dohánytőzsdéje **VI. ker., Teréz-körut 54. szám.**

Burger Vilmosné
dohánytőzsdéje **Andrássy-ut 51.** (Oktogon.)

Deutsch Julia
dohánytőzsdéje **József-körut 50. sz.** (Baross-utcza sarkán.)

Nemecsek A.
dohánytőzsdéje **IV. Petőfi-tér 3. szám.**

Toldi Lajos
könyvkereskedése **Buda, II., Fő-utcza 2. szám,**
valamint minden **hirdetési iroda.**

Eladás.

Használt és uj
pénz-szekrények
rendkivüli olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrénygyár raktárában, **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 29960

Teljesen jókarban levő
24 eczetgyártó kád,
2·30 méter magas, felül 1·30, alul 1 méter átmérőjü kemény 4—5 emter vastag tölgyfa dongából, nagyobb vidéki városban, egészben felszereléssel, vagy egyenkint is, olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban megtudható. 5066

Rákosfalván
egy csinos villa jutányosan eladó, közel a viczinális vasut állomásához, a **Rákospatak mellett, árnyékos kerttel,** az öntözéshez saját vizvezetékkel, istálló, üvegház és külön kertészlakkal. Czim a kiadóhivatalban. 30337

Gróf
Károlyi Sándorné Ő exczellenciája torda-koppándi uradalmában eladásra áll **80 drb** jó kondiczióban levő, ép, erős, egészséges éves **bornyu.** Venni szándékozóknak bővebb felvilágositással, szintugy a tordai vasutállomáshoz kocsival szolgál **Bölöni Dénes** uradalmi ispán Torda-Koppánd (u. p. Torda, Erdély). 5086

Butort részletfizetésre előnyös feltételek mellett kapnak hivatalnokok, papok, tisztek és évi lakással biró egyének. **Erzsébet-körut 12. sz.** I. emelet 9. 30468

Legjobb répa és fümag
J. C. Schmidt erfurti czég budapesti raktárában, **Radwaner J. L., Fürdő-utcza 4. kapható.** 30445

Alkalmazást keres.

Államvasuti tisztviselő
mint **házfelügyelő** alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban. 5096

Intelligens,
középkoru nő keres pénztárnoknői állást papir- vagy esemege üzletbe, ki már ily alkalmazásban volt, óvadékkal rendelkezik. Czim a kiadóhivatalban. 4972

Perfect komorna
keres állást elökelő uri házban. Czime a kiadóhivatalban. 5043

Magyar királyi államvasutak.
5373/I. 1897. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének központjában egy hivatalszolgai állás lesz betöltendő, melylyel 300 frt évi fizetés, 120 frt lakbér és szolgálati egyenruha élvezete van egybekötve: megüresedett továbbá az aradi fütőházná és a piskii osztálymérnökségnél egy-egy irodaszolgai állás, melyek mindegyikével 250 frt évi fizetés, 60 frt lakbér és egyenruha élvezete jár.

A polgári alkalmazásra jogositó hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolvánnyal ellátott altiszteknek ezen állás betöltésénél elsőbbséggel birván, **felhivjuk azon kiszolgált altiszteket,** kik az 1873. évi II. t.-cz. értelmében jogosultsággal birnak s pályázni óhajtanak, hogy emlitett igazolványnyal felszerelt folyamodványukat — melyben a vasuti szolgálatra képesitő 35 évet meg nem haladó koron és ép, egészséges testalkaton kivül a magyar irás, olvasás és számolás elemeiben való jártasság, továbbá magyar honossaguk okmányilag igazolandó — következő czim alatt, „A magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon“ legkésőbb **f. évi április hó 4-ig** terjeszszék be, minthogy az ezen határnapon tul, vagy jogosulatlan pályázóktól beerkező kérvények figyelembe vételtni nem fognak.

Közöljük végül, hogy a polgári állásra jogositó igazolványnyal ellátott azon közös hadseregbeli, haditengerészeti és honvédségi kiszolgált katona altiszteknek, kik a katonaságtól közvetlenül a szolgálat folytonosságának megszakitása nélkül lépnek át szolgálatukba, véglegesitésük esetében és ha átlépésükkor 45-ik életévüket meg tul nem haladták, a katona szolgálatban töltött idejük az alapszabályszerü utánfizetés befizetése mellett nyugdijjogosult idejükbe beszámittatik.

Arad, 1897. márczius hó 19-én.

Az igazgatóság.

Lakás és bérlet.

Nógrádmegyében
egy nagyobb birtok 720 kat. hold szántóföld, 117 hold rét és 500 hold legelővel előnyös feltételek mellett azonnal bérbeadó. Czim a kiadóhivatalban. 30294

Balaton partján
a Revfülöpi hegyen egy csinos nyaraló 3 szoba, veranda, konyha, a nyári saisonra bérbeadandó! A verandáról kilátás a Balatonra. Közlekedés Boglárról naponta 3 szor gőzhajón. Bövebb értesités helyben, czim megtudható a kiadóban. 10408

Kiadó
egy szép utczai, 2 ablakos szoba előszobával és külön bejárattal. Sándor-utcza és a Rókus-kórház közelében. 10407

Különféle.

Uj diót
szállitok 16 frtjával 100 kilónkint ab Mohács, utánvéttel. **Perlesz Fülöp Mohácson.** 30462

Magyar királyi államvasutak.
31792/CI. 97. szám.

Hirdetmény.

Reexpeditionális kedvezmény az országos raktárházak részvénytársaság szegedi közraktáraiba betárolt gabona-, stb. küldeményekre nézve.

Az országos raktárházak részvénytársaságnak Szeged állomással sinösszeköttetésben álló szegedi közraktáraiba vasuton érkező és onnan vasuton továbbitandó gabona, hüvelyes, olajmag, olajpogácsa és őrleményküldeményekre nézve teljes kocsirakományokban való szállitás esetén az osztrák-magyar monarchia tárházaiban betárolt és onnan reexpediálandó küldemények kezelésére és elszámolására 1889. február hó 1-jétől érvényes határozmányok fentartása mellett 1897. évi márczius hó 15-től a reexpeditó kedvezménye, vagyis az eredeti feladási állomástól a végleges rendeltetési állomásig a továbbitás idején fenálló közvetlen dijtétel alkalmazása az alábbi feltételek és módozatok mellett és pedig a m. kir. államvasutak állomásainak egymáskőzti helyi forgalmában engedélyeztetik.

A reexpeditió kedvezménye általánosságban csak oly viszonylatokban elszállitandó küldemények után nyer alkalmazást, a mely viszonylatok forgalma a fenálló irányitási szabályok értelmében Szegeden átvezettetik.

A reexpedició kedvezménye csak akkor nyer alkalmazást, ha az illető küldemények az országos raktárházak részvénytársaság szegedi közraktáraira czimezvék és ez által a betárolás napjától számitandó 12 hónapon belül továbbitás czéljából ujból feladatnak. Meg van azonban engedve a fuvarleveleken azon czéget is megnevezni, mely tulajdonos, illetve közvetitőgyanánt szerepel.

A közvetlen dijtételeken kivül a reexpedicziónális illeték gyanánt 100 kg.-ként 6 fillér számittatik.

A reexpedició kedvezményéből kizárvák oly küldemények, melyek utirány előirással ellátott fuvarlevelekkel adatnak fel.

A reexpedició kedvezménye rendszerint a küldeményeknek a közraktárakból való továbbitása alkalmával rovatolás utján alkalmaztatik, és pedig a Szeged állomás által a küldemények beérkezése alkalmával kiállitott rovatlapkivonatok alapján, melyeknek a közraktári gondnokság azon irásbeli megkeresésével kell ellátva lenniök, hogy a közvetlen dijtételek alkalmazása mellett továbbittassanak. Egyebekben a küldemények betárolása, valamint a reexpedicziónális kedvezmény alkalmazására és a szállitási dijak kiegyenlitésére nézve a tárházakban betárolt és ott reexpediált küldemények kezelésére és elszámolására vonatkozó 1889. év február hó 1-től érvényes fentidézett határozmányok mérvadók.

Budapest, 1897. évi február hó 28.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

A budapesti és bécsi katonakórházakban, valamint számos katonaorvosnál nyert hü tapasztalat folytán ezen orvostudor legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket,
hugycsőfolyásokat, sebokat, syphilis utókövetkezményeit, elgyengült férfierőt, magömléseket, önfertőztetés utóbajait, nőknél fehérfolyást, befecskendezés nélkül, bármely nő bajokat, a legnakacsabb **bőrbetegségeket,** valamint ifjukori bünök következtében beállott **idegbajokat** gyógyit 15 évi katonaorvosi és 10 évi polgári orvosi tapasztalat után, a **legujabb gyógymód** szerint, alaposan és biztos sikerrel

Dr. KAJDACSY,
v. os. és kir. ezredorvos.
Rendelő intézet: Budapesten, Váczi-körut 4., I. em. bejárat a lépcsőnél. 30220
Rendel: délelőtt 9 óratól 4 óráig, este 7 óratól 8 óráig. Nőknek ugy, mint férfiaknak külön be- és kijárat — külön váróterem. Díjazott levelekre azonnal válaszoltatik, gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Hirdetések
felvétetnek a kiadóhivatalban
Budapest, IV., Papnövölde-utcza 8.

CHOCOLAT MENIER
Legnagyobb gyár a világon. 28661b
Napi eladás 50.000 kilo.
Kapható minden csemege és füszerüzletben.

Millió ember már visszakapta ujra drága egészségét.
A szenvedő emberiség vigasztalása és segélyére,
kik galandféregben és gyomorbajban szenvednek.

Pántlikagiliszta fejestől
a pár frány-tokocskák által, fájdalom nélkül, jótállás mellett, a legrövidebb idő alatt (6 perez alatt) teljesen elhajtatik.
Egyedül valódi kapható:
Schneider József gyógyszerésznél
Resiczán, Fő-utcza 24. (Délmagyarország.)
Ezen kitünő gyógyszer fájdalom nélküli, gyors és biztos eredményéért jótállás nyujtatik. Nem árt, ha pántlikagiliszta-féreg nincs is jelen. — Az életkor megjelölendő. **Törvényesen védve.**
Egy eredeti doboz pontos használati utasitással a bel- és külföld részére **frt 3.50** postai utánvéttel vagy fenti összegnek előre való beküldésével.
A pántlikagiliszta tünetei a következők: az arcz halványsárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyálkásodás, bevont nyelv, emésztheteleség, étvágytalanság felváltva mohó étvágygyal, gyakori rosszullét vagy épen ájulások és szédülés főleg éhgyomornál, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemlés, a test megdagadása, gyomorsav, gyomorhév, gyakori felbőfőges, bélgörcs, hengergetés, hullámszerü mozgások, szuró szivó fájdalmak, és szurások a belekben, szivdobogás, a vérkeringés rendetlenségei különösen nőknél, gyakori vélettlenül beálló főfájás, a buskomorságra való hajlam, életuntság és a halál óhajtása.
Továbbá itt minden gyógyszer kapható.
Szantaltokocskák hatásukban felülmulhatlanok, gyorsan és biztosan gyógyitanak nőknél és uraknál: hugycsőfolyásokat, folyásokat nőknél és uraknál befecskendezés nélkül. Egy doboz ára 2 forint 50 kr — Makacs betegségnél egy dupla adag 4 frt. 30075
Mind egyedül valódian kapható:
SCHNEIDER J. gyógyszerésznél Resiczán Fő-utcza 24.
(Délmagyarország.)

KRIEGNER-FÉLE
Akácia Arcz Crême
30240
üvege 1 frtért. Akáczia-szappan drbja 50 krért kapható minden gyógyszertárban. Főraktár Budapest, Kalvin-tér, Korona-gyógyszertár.

GAZDASÁGI LAPOK
HETILAP.
49-IK ÉVFOLYAM. 49-IK ÉVFOLYAM.
Az összes létező magyar lapok között kor szerint a 2-ik.
Gazdagon illusztrált, tulnyomóan **gyakorlati** irányu szaklap, mely a mezőgazdaság **minden ágának** korszerü kérdéseivel behatóan foglalkozik, s a mely a mezőgazdaság mostani nehéz helyzetében nagyon sok **életrevaló eszmét** fejleszt, hogy azokat a gazdaközönség hasznára fordithassa. 29705
Előfizetési árak: Egész évre 8 frt. Félévre 4 frt.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Muzeum-körut 7. sz.
Felelős szerkesztő: **ORDÓDY VILMOS.**
Szerkesztőtárs: **IGALI SVETOZÁR.** Laptulajdonos és szerkesztő: **ORDÓDY LAJOS.**
Ugyancsak a **GAZDASÁGI LAPOK kiadóhivatalában** kapható 1 frt 50 krért:
A SZŐLŐ TRÁGYÁZÁSA
czimü munka.
Irta ORDÓDY LAJOS.

A MÜLLER J. L.-féle
Szaliczil-szájviz és fogpor
használata eltávolit minden fogfájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását és a kellemetlen szájbüzt. **Egy üveg szájviz 40 krajczár, 80 krajczár, nagyobb üveg 1 forint 60 kr és 3 forint.**
Müller J. L.-féle Szaliczil-fogpor,
szaliczil-vizzel használva nem csak hófehérré teszi a fogakat, banem a már létező fogbetegségek tovább-terjedését is meggátolja. Doboza **60 kr.** és **1 frt 20 kr.**
Müller J. L.-féle Szaliczil-fogpép,
darabja **35 kr.** Ugyanazon hatással bir mint a fogpor. Minden fönt elősorolt készitmények **orvosi utasitás** után készülnek. Kaphatók:
MÜLLER J. L. cs. és kir. udv. szállitó,
illatszerész és piperaszappan-gyárosnál 29714
BUDAPESTEN Koronaherczeg-utcza 2.
Fogkefék rendkivüli jó minőségüek, nagy és olcsó választékban.
Egy darab Müller-féle tojásszappan 15 krajczár, három darab 40 krajczár. 30208

A
VASÁRNAPI UJSÁG
ÉS
REGÉNYTÁRA
évnegyedre két forint.
A „VASÁRNAPI UJSÁG“ legjelesebb hazai iróink és müvészeink közreműködésével, **hetenkint két és fél nagy iven** jelenik meg, számos képpel és sok szépirodalmi és ismeretterjesztő közleménynyel. — A **Vasárnapi Ujság Regénytára** czimü rendes heti mellékleten jelesebb festőművészeink által készitett rajzokkal közli **Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Rákosi Viktor, Baksay Sándor, Gyarmathy Zsigáné** uj regényeit és elbeszéléseit; a külföldiek közül pedig **Verne Gyula** uj érdekes regényét, a párisi kiadás **60** rajzával. A „Vasárnapi Ujság“ a **női munkára és divatra** vonatkozó képeket és czikkeket is ad, s félévenkint müvészi becsü **nagy képmellékletet,**
összesen ezer képet évenkint.
Előfizetési árak évnegyedre:
A „Vasárnapi Ujság“ 2 frt.
A „Vasárnapi Ujság“ társlapjával: a „Politikai Ujdonságok“ nagy terjedelmü politikai és gazdasági hetilappal együtt **3** frt.
Az előfizetések a ***„Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalába, Budapest, Egyetem-utcza 4. sz.*** *küldendők.*

Hirdetmény.
A Magyar Folyam és Tengerhajózási Részvénytársaság a Sabácz és Mitrovicza közötti hajójáratokat **f. é. márczius 21-től** kezdve az alább jegyzett menetrend szerint Bosna-Rácsáig terjeszti ki.
Menetrend.
Sabácz-Mitrovicza és **Bosna-Rácsa** között naponként.

Lefelé			Állomások	Felfelé		
ind.	11·00	d. e.	Bosna-Rácsa	érk.	10·20	d. e.
„	11·00	„	Magyar-Rácsa	ind.	10·20	„
„	11·40	„	Bossut*	„	9·20	„
érk.	1·00	d. u.	Mitrovicza sz.-part	„	8·00	„
ind.	2·00	„		érk.	7·40	„
„	2·15	„	Szerb-Mitrovicza	ind.	7·20	„
„	2·15	„	Mitrovicza város	„	7·20	„
„	3·00	„	Jarák*	„	6·20	„
„	4·15	„	Klenák*	„	5·15	reg.
„	4·30	„	Sabácz	„	5·00	„
érk.						

* Ladik állomás.

ADRIA
magyar kir. tengerhajózási r.-t. vezérügynöksége:
Hoffmann S. és V.
1897. április havában következő gőzösök fognak indulni:

Honnan	Hová	Gőzös neve	1897. április
Fiume	Liverpool	Flavian	1—10
„	Hull Newcastle O/T.	Bassano	1—10
„	(Gibraltar[1]) London	Széchényi	5—15
„	Rouen	Szt.-László	5—15
„	Liverpool	Samaria (C. L.)	5—15
„	Tanger[1] Pernambuco, Bahia		
„	Rio de Janeiro, Santos	Kálmán Király	10
„	Bordeaux	Jókai	10—20
„	New-York	Scotia (A. L.)	10—20
„	London	Wm. Bailey	15—25
„	Hull, Newcastle O/T.	Palermo	15—25
„	Liverpool	Athenian	15—15
„	Dunkerque	.....	15—25
„	Rouen	.....	15—25
„	Barcelona[2])	Nagy Lajos	25
„	Algir,[1]) Glasgow	Báthori	20—30
„	Liverpool	Aleppo (C. L.)	20—30
„	Rotterdam—Antwerpfen	Petőfi	25/4—5/5
Liverpool	Fiume—Triest	Aleppo	1—10
Hull, Newcastle	Triest—Fiume	Toledo	1—10
London	„ „	Petőfi	1—10
Liverpool	„ „	Andalusian	5—15
London	„ „	Narva	10—20
Bordeaux	„ „	Tibor	10—20
Liverpool	Fiume—Triest	Saragossa (C. L.)	10—20
Glasgow	Triest—Fiume	Matlekovits	15—25
Rotterdam, Antwerpen	„ „	Deák	20—30
Rouen	„ „	Zichy	20—30
Liverpool	„ „	Egyptian	20—30
Glasgow	„ „	Mátyás kir.	20—30
Rio de Janeiro, Santos	„ „	Szent-István	20—30
Liverpool	Fiume—Triest	Marathon (C. L.)	25/4—5/5

Átrakodási szolgálat közvetlen hajóraklevelekkel a felsorolt kiindulási kikötőkből az összes földközi és adriai kikötőkbe, valamint az osztrák Lloyd levantei, kelet-indiai, chinai és japáni vonalaira.

Középtengeri szolgálat.
I. Fiume—Malta—Sziczilia—Marseille-i vonal április 1-én Szapáry, 8-án B. Kemény, 15-én Rákóczy, 22-én Andrássy, 29-én Szapáry gőzös indul **Fiuméból Marseillebe** és április 2-án Rákóczy, 9-én Andrássy, 16-án Szapáry, 23-án B. Kemény, 30-án Rákóczy gőzös indul **Marseilléből—Fiuméba.**
II. Fiume—Sziczilia—Marseillei gyorsvonal, április hó 5-én Tisza, 12-én Adria, 19-én Árpád, 26-án Buda gőzös indul **Fiuméból Marseillebe** és április 4-én Árpád, 11-én Buda, 18-án Tisza, 25-én Adria gőzös indul **Marseilleből Fiuméba.**
[1]) Ha a gőzös indulása előtt 8 nappal Algir vagy Gibraltár kikötőkbe elegendő rakomány be nem jelentetett, az igazgatóság fenntartja magának a jogot, e kikötőket nem érinteni.
[2]) A gőzös Barcelonán kivül még egy földközi tengeri kikötőt fog érinteni, esetleg Cadixot.

Budapest, Nagy Sándor könyvnyomdájából, IV., Papnövelde-utcza 8. sz.